„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS
Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 40 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. New York, N. Y, Rugsėjo (September) 30, 1932. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1879. Vol. XXIII

Illinois Mainieriai Kovoja

Vokietijoje Reiškiasi Streikai

Prasideda Tautų Sąjungos Susirinkimas

ILLINOIS MAINIERIAI KOVOJA.

Springfield, Ill., rugs. 25. — Šiandien čia senosios United Mine Workers of America unijos vadai šaukė susirinkimą, kuriame norėta pareikšti mintis, kad mainų darbininkams užtenka po $5.00 į dieną ir nutarus grįžšti darban ir tuo budu atidaryti Sangamon apskričio kasyklas. Į susirinkimo vietą naujoji Progressive Mine Workers unija atsiuntė pikietus, kurie stengėsi darbininkus atkalbėti į susirinkimą neiti ir nesutikti dirbti už $5.00 dienoje, reikalaujant $6.10. Pirmiausia susirinkime, kur dalyvavo apie 100 žmonių, o vėliau gatvėje tarpe abiejų unijų šalininkų įvyko susirėmimas. Susirėmime malšinimui prisiėjo pašaukti policiją, kuri panaudojo ašarines dujas ir net kėsinosi šaudyti iš kulkosvaidžių. Susirėmime vienas žmogus nušauta ir virš 20 sužeista. Nušautasis yra slaptosios policijos saržantas Porter William, kurį nušovė tulas Garnet Smith, kuris prie kaltės prisipažino, bet sakosi, jog tai atlikęs nesužiniai. Pagaliau policijai kovojančius pavyko išsklaidyti, bet virš 20 žmonių suimta ir bus laikomi atsakomingais už sukėlimą riaušių.

Tarpe streikininkų ir norinčių dirbti eina nemaža kova ir kitose vietose. Norintiems dirbti, arba senosios unijos šalininkams, pritaria ir valdžia. Pavyzdžiui, į miestelį Langleyville, Ill., kur norėta atidaryti Peabody Coal Co. kasykla ir kur vietiniai žmonės tam priešinosi, valstijos gubernatorius atsiuntė miliciją, kuri su pagelba dujų ir kulkosvaidžių protegavo tuos, kurie ėjo į darbą. Streikuojančių bei pikietuojančių užpuolimų įvyksta ir kitose Ill. valstijos angliakasyklų vietose. Vadinasi, Ill. valstijos angliakasyklų darbininkų kova pasidarė ganą rimta ir kada ji baigsis — labai sunku pasakyti, nes kaip viena, taip ir kita unija turi šalininkų.

VOKIETIJOJE REIŠKIASI STREIKAI.

Berlynas. — Nesenai von Papen'o valdžia, remiant prez. Hindenburgui, išleido dekretą, sulig kurio industrinėms firmoms leidžiama nukapoti darbininkams algas, jei tos firmos padidins darbininkų skaičių. Pasinaudodamos tuo dekretu, kai kurios firmos pradėjo kapoti darbininkams algas. Todel darbininkai į tą algų kapojimą atsakė streikais, kurie iššaukti jau daugely žymių firmų. Visur protestuojama prieš 10 nuoš. algų kapojimą. Kai kur streikai savo jau atsiekė. Ypač Berlyno tulos industrinės firmos paskelbtus algų kapojimus atšaukė, nes prisibijo, kad ir jų darbininkai nesustreikuotų. Darbininkams betgi pradėjus streikuoti, valdžia išleido naują dekretą, kuriuo įspėja unijas, kad jos neteiktų streikuojantiems darbininkams jokios paramos, nes tai atliekama sulig valdžios nustatyto programo.

Tuo tarpu Vokietijoje bedarbių skaičius vis didėja: darbo ministerija paskelbė, kad per pirmąją rugsėjo mėnesio dalį bedarbių skaičius Vokietijoje padidėjo 38,000. Dabar Vokietijoje užsiregistravusių bedarbių yra 5,261,000.

PRASIDEDA TAUTŲ SĄJUNGOS SUSIRINKIMAS.

Geneva, rugs. 26. — Rugs. 24 d. čia jau susirinko Tautų Sąjungos Tarybos nariai, o šiandien atidaroma Tautų Sąjungos susirinkimas, kuriame bus apkalbėta visa eilė svarbių reikalų. Bus iškelta Vokietijos ginklavimosi lygybės reikalas, kam Francijos atstovas jau dabar pareiškia griežtą pasipriešinimą. Taipgi jis labai priešingas nesenai pradėtai Vokietijoje organizuoti jaunimo kulturinio lavinimos draugijai, kurią vadina grynai militare organizacija ir kurios tikslu buk esą jaunimo rengimas į karą. Beabejo, šis posėdis žodį-kitą tars ir Mandžurijos reikalu. Japonijos atstovas šiame reikale jau pasirengęs gintis. Spėjama, kad šis Tautų Sąjungos Tarybos posėdis bus trukšmingas, nes jame bus paliesta jautrųs pasaulinės politikos klausimai.

MASINIAI AREŠTAI RUSIJOJE.

Maskva. — Nors Maskvos laikraščiai mažai žinių paduoda, bet iš provincijos spaudos sužinoma, kad Rusijoje pastaruoju laiku eina masiniai areštai. Spėjama, kad suareštuotų yra jau tukstančiai žmonių už peržengimą dekretų apie apsaugą valstybės ir kolektyvių ukių turto ir del spekuliacijų. Areštuojami taipgi perkupčiai, kurie perka ukio produktus ar fabrikų gaminius pardavimui privatėje rinkoje. Taipgi daug areštuojama už turėjimą svetimos valiutos (svetimų šalių pinigų), aukso, sidabro ir brangumynų. Tokius areštuotus asmenis, sakoma, tol varginama, kol jie sutinka savo valiutą atiduoti valdžiai. Ši areštų banga yra panaši į 1929-30 metais žiemą buvusią, kuomet ukininkai prievarta buvo varomi į kolektyvius ukius (kolchazus).

ITALIJA PRIEŠ VOKIETIJĄ.

Roma. — Mussolinis bijo apsiginklavusios Vokietijos, todel Italijos vyriausybė nors iki šiol laikėsi nusistatymo, kad Vokietijai priklauso ginklavimosi lygi teisė, bet berods Tautų Sąjungos suvažiavime šį savo nusistatymą pakeis. Ji, kaip ir Francija, norės Vokietiją laikyti tokioje padėty, kokioje buvo iki šių laikų: sulig Versalės sutarties neturėti teisės ginkluotis.

MOTERIS — SUKILĖLIŲ VADOVĖ.

Rio De Janeito, Brazilija. — Sužinota, kad vienam federalės valdžios savanorių kareivių buriui vadovauja moteris, kuri žinoma kaipo „Santa Dica".

Iš Paso de Los Libres pranešama, kad tula dalis kareivių, kuriems buvo įsakyta eiti prieš sukilėlius, pati sukilo prieš valdžią. Juos vadovauja trys karininkai. Prieš juos pasiųsta valdžiai ištikimi kareiviai.

NEW YORKO VALSTIJA UŽ ROOSEVELTĄ.

Rochester, N. Y. — Laikraštis „News" leido šiaudinį balsavimą, už kurį į prezidentus žmonės daugiau balsų paduos. Posekmėse pasirodo, kad New Yorko valstija palinkusi už Rooseveltą, nes šis demokratų kandidatas gavo 329,382 šiaudinius balsus, kuomet už Hooverį paduota tik 258,477.

REIKALAUJA SUSITAIKINTI.

Washington, D. C. — Jungtinės Valstijos ir kitos kelios Amerikos valstybės reikalauja, kad Paraguajus ir Bolivija susitaikintų del ginčijamos Chaco sryties. Jei to nepadarys— bus nutraukta su jomis diplomatiniai ryšiai.

ĮSAKO MAITINTI MIESTŲ GYVENTOJUS.

Maskva. — Rusijos vyriausybė paskelbė dekretą, kuriuo įsako ukininkams maitinti miestų gyventojus, pristatant reikalingą kiekybę maisto vyriausybės nustatytomis kainomis. Tam tikslui Rusija suskirstyta į tam tikras srytis ir kiekvienai tų sryčių nustatoma, kiek maisto ukininkai turi suvežti.

PRIPAŽĮSTA 40 VALANDŲ DARBO SAVAITĘ.

Washington, D. C. — Jungtinių Valstijų prekybos rumų pramonės vadai pripažįsta 40 valandų darbo savaitę visose krašto pramonės šakose, bet tik šio nedarbo laiku.

VOKIETIJOS KANCLERIS PATRAUKTAS TEISMAN.

Berlynas. — Saugoti konstitucines teises teisman pašaukti kancleris von Papen, užsienio reikalų ministeris von Neurath, vidaus reikalų ministeris von Gayl ir valstybės sekretorius Planeck. Teismas nori patirti, kas įvyko parlamente jį paleidus. Visi minėti asmens turės išaiškinti tikrąją reikalo padėtį.

KULTUROS KONGRESAS LAPKRIČIO MĖN.

Iš Lietuvos Kulturos sąjungos tarybos sužinojom, kad lapkričio mėnesio pradžioj Kaune kviečiamas kulturininkų kongresas. Svarbiausias kongreso klausimas bus svarstymas civilinės metrikacijos, taip pat bus aptariama ir visa eilė kitų šiandieninių kulturos reikalų, kaip laisvųjų kapinių steigimas ir kt.

BUS STEIGIAMAS ANTRAS CUKRAUS FABRIKAS.

Iš Lietuvos „Cukraus" b-vės teko sužinoti, kad principe jau yra nusistatyta ateinančiais metais steigti antrą cukraus fabriką. Fabriką numatoma statyti Šiaulių rajone.

SLA. Jaunuolių Kuopos Rengia Aviacijos Dieną Bostone

SLA. 365 jaunuolių kuopa iš Jamaica Plain, Mass., su prisidėjimu SLA. 255 jaunuolių kuopos iš Norwood, Mass., rengia Lietuvių Aviacijos Dieną Bostone sekmadieny, spalių 9 d. Su lakūnais — kap. S. Darium ir lak. S. Girėnu jau susitarta ir jie pasižadėjo spalių 9 d. dalyvauti Bostono ir apylinkės lietuvių Aviacijos Dienoje.

Kurioje aviacijos stoty įvyks SLA. jaunuolių kuopų rengiama Aviacijos Diena, pranešime sekamam „Tėvynės" num., kartu paskelbdami ir visą tos dienos programą. Šiuomi tik pranešame Bostono ir apylinkės lietuvių visuomenei, kad spalių 9 d. įvyks toks reikšmingas parengimas — Aviacijos Diena ir visų prašome ruoštis į šį parengimą atsilankyti. Kas tik jaučiasi tikru lietuviu ir kuriam yra svarbu pakėlimas Amerikos lietuvių ir Lietuvos vardo viso pasaulio akyse tokiu drąsiu musų lakūnų pasirįžimu, kaip skridimas iš New Yorko į Kauną, kiekvienas privalo paremti šios Lietuvių Aviacijos Dienos rengėjų gražų pasirįžimą, patiems rengianties į tą aviacijos šventę ir kitus paraginant atsilankyti.

Rengimo Komitetas.

Mirė Ona Virbickienė

SLA. narė ir žymaus SLA. veikėjo p. Juozo Virbicko žmona, Ona Virbickienė iš Pittsburgh, Pa., po ilgos sunkios ligos mirė. Šį liudną įvykį pranešė „Tėvynės" redakcijai telegramais pats p. Virbickas ir pittsburghietis SLA. veikėjas p. S. Bakanas. Pastarojo telegrama yra sekanti:

„Pittsburgh, Pa., rugs. 22 d. — Rugsėjo 21 d., apie 9 val. vakare, mirė Ona Virbickienė, Juozo Virbicko žmona. Laidotuvės įvyks sekmadieny, rugsėjo 25 d., 2-rą val. po pietų, iš Virbickų namų, 124 Moultrie St. — S. Bakanas."

Liudna ir skaudu, kad taip netikėtai skyrėsi su gyvenimu aktyva SLA. narė ir taip gyvenime reikalinga šeimos motina ir mylima vyro žmona. „Tėvynės" redakcija reiškia giliausios užuojautos SLA. veikėjui p. J. Virbickui, jo šeimai, visiems giminėms ir draugams šio didžio liudėsio valandoje.

Iš Lietuvos

KAUNE TUOJAUS BUS PRADĖTAS STATYTI KALIOŠIŲ FABRIKAS.

Teko sužinoti, kad Latvijos pilietis Dovydas Šragė, jau turįs kaliošių fabrikus Lodziuje ir Rygoje, nutarė ir Kaune, Veršvuose, pastatyti kaliošių fabriką.

Šiemet kaliošių fabriko rumų busiąs pastatytas tiktai korpusas, o kitą metą viskas užbaigta.

ATIDARĖ VYTAUTO DIDŽ. PAMINKLĄ.

Rugsėjo 7 d. A. Panemunėj iškilmingai atidarytas Vytauto paminklas ties augštųjų karininkų kursų rumais.

Paminklas nulietas bent 9 metrų augščio; Vytauto stovykla padaryta iš bronzos. Paminklą padirbo dailininkas Grybas iš Jurbarko.

Paskui buvo iškilmingos IV-tosios augštųjų karininkų kursų artilerijos laidos išleistuvės. Kursus baigė 18 asmenų.

Į POPIERIAUS FABRIKĄ PRIĖMĖ 110 DARBININKŲ.

Teko sužinoti, kad į naują popieriaus fabriką Petrašiunuose švedų koncernas sudarė sutartį ir priėmė 110 darbininkų. Daugiau darbininkų į tą fabriką kol kas nepriima.

Fabrikas pradėsiąs veikti lapkričio 1 d.

STATYS ŠIAULIŲ—BIRŽŲ GELEŽINKELĮ.

Susisiekimo ministerija paruošė projektą ir sąmatą Šiaulių—Biržų siaurąjį geležinkelį perdirbti į platųjį. Komisija tyrinėja geležinkelio pravedimo galimumus. Tam geležinkeliui išlaidos, apie 5 mil. lt., bus įneštos į 1933 m. susis. ministerijos sąmatą.

MIRĖ „DROBĖS" FABRIKO DIR. BERNOTAS.

Rugs. 11 d. Kaune mirė vienas „Drobės" fabriko direktorių Pr. Bernotas, akc. b-vės „Drobės" dalininkas. Velionis, savu laiku gyveno Brooklyne, Amerikoje. Nuliudime paliko savo žmoną ir dukterį.

NESISEKA DERYBOS SU ČEKOSLOVAKIJA.

Iš atatinkamų sferų teko sužinoti, kad išvykusiam į Prahą p. Aukštuoliui derėtis su Čekoslovakais darbas eine nelabai sekmingai. Lietuvos atstovas vienu svarbiausiu derybų objektu laikąs išsiderėti iš Čekoslovakų leidimą sviestui iš Lietuvos importuoti. Bet pasirodo, kad Čekoslovakai sviestui (nustatyto kontigento) leidimui įvežti duodą savo importeriams, o tie iš kur nori iš ten galį pirkti. Lietuvos sviestas Čekoslovakų importeriams esą perbrangus.

NORI SUORGANIZUOTI EKSPORTUI SUPIRKĖJUS.

Nurodoma, kad jei musų kai kurios eksporto firmos ir gautų didesnius užsakymus, bet musų eksporto firmų aparatas esąs taip nelankstus, kad didesnių užsakymų negalįs atlikti. Blogiausia esą su supirkinėjimais: kai kainos kįla, tai supirkinėtojai firmai prekių neduoda — laukia, kad kainos dar labiau pakiltų, o kai kainos krinta, tada supirkinėtojai bruką firmoms supirktas prekes. Dabar prekybos ir pramonės rumuose kilo mintis suorganizuoti pirkėjus taip, kad jie artimame kontakte dirbtų su stambesnėmis eksporto firmomis ir prekybos ir pramonės rumais.

Mirė Dr. A. J. Tananevičius

Rugsėjo 21 d. apie 8:30 val. ryto staiga pasimirė Dr. Antanas J. Tananevičius, gyvenęs Chicagoje. Daktaras palyginti buvo dar jaunas žmogus, — vos 46 metų amžiaus. Sirgo jis tik dvi dienas plaučių liga. Kadangi jo širdis ir pirma buvo silpna, tai įvyko komplikacija ir jis staiga pasimirė.

Dr. Tananevičius baigė medicinos mokslą 1914 m. ir tais pat metais pradėjo praktikuoti. Baigė jis Chicagos College of Medicine and Surgery. Pirmiausiai atsidarė ofisą Indiana Harbor, Ind., kur praktikavo apie septynerius metus. Vėliau perkėlė į Roselandą, kur ir užbaigė savo gyvenimo dienas.

Dr. Tananevičius buvo vedęs. Jis paliko moterį ir tris vaikus, — vieną sunų 20 metų amžiaus ir dvi dukteris, 18 ir 12 metų amžiaus. Taip pat paliko trys broliai, — Jonas, Mykolas ir Zigmas.

"Vilniaus Dienos"

Vilniaus dienomis vadiname tą trumpą, bet neužmirštamą istorijos faktą, kada lietuviai valdė Vilnių, kaipo nepriklausomi šeimininkai (suverenai). Tai buvo 1920 metais: rugpiučio 26 d. Lietuvos kariuomenė įžengė į Vilnių; ir į Vilnių persikėlė Lietuvos Respublikos valdžia, bet spalių 9 d. teko Vilnių apleisti del Lenkų klastingo žygio: Lenkai spalių 7 d. Suvalkuose pasirašė, kad Vilniaus nepuls, o spalių 9 d. Vilnių užgulė Želigovskio kareiviai. Reiškia, Vilnius Lietuvos valdžioje tik pusantro mėnesio teišbubo. Bet tas pusantro mėnesio laikas lieka mums brangus ir amžinai minėtinas. „Vilniaus Dienos" tegul sutvirtina mus kovoti už lietuvių tautos teises, už suvienytą Lietuvą tol, kol musų Vilnius vėl bus musų. Kova už Vilnių dabarties metu eina idėjine vaga per vilniečių apšvietą, per jų tautinį susipratimą ir per jų ekonominį įsitikinimą, kad ne Lenkijos junge, bet suvienytos Lietuvos laisvėje gludi Vilniaus ir vilniečių šviesi ateitis.

Eikime talkon musų broliams vilniečiams!... Bet kaip? A) Štai „Vilniaus Geležinio Fondo" komitetas kiekvieną musų kviečia įsigyti „Vilniaus pasą" už dešimtuką (10 ct.) ir kas mėnesį į tą pasą įklijuoti bent vieną gražų „Vilniaus ženklelį." „Vilniaus ženkleliai" yra septynių rųšių:

1. „Vytautas" — 1 ženkl. po 1 dol.
2. „Vytauto Priesaika" — 1 ženkl. po $0.50.
3. „Aušros Vartai" — 1 ženkl. $0.20.
4. „Vilniaus Universitetas" — 1 ženkl. po $0.20.
5. „Gediminas" — 1 ženkl. po $0.10.
6. „Gedimino Kalnas" — 1 ženkl. po $0.10.
7. „Dailiausia Vilniaus Bažnyčia" — 1 ženkl. po $0.05.

Lietuviai! Vyrai, moters, seni ar jauni: įsigykite Vilniaus pasą ir Vilniaus ženklų! Juk be paso kelias į Vilnių neatsidarys...

B) Štai kitas budas vilniečiams talkon: yra išėjusi iš spaudos nepaprasta knyga apie Vilnių ir vilniečių lietuvių persekiojimus. Ta knyga vadinasi **„Vilniaus Golgota"**. Knyga yra didelė — 658 puslapiai su 200 paveikslų. Jos kaina su pristatymu 70c. Visi centai eina vilniečių reikalams per Vilniui Vaduoti Sąjungą Kaune.

Susivienijimai, draugijos, kliubai: reikalaukime Vilniaus pasų, ženklų ir literaturos — eikime vilniečiams į talką!

Lietuvos Žmogus.

Rusai Naikina Kolchazus

Apie prieš du metu Sovietų Rusijos gudragalviai komunistų komisarai sugalvojo įvesti pas save kolchazus (valdiškus ukius, arba baudžiavą, kaip tai vėliau žmonės vadino). Į tuos ukius ukininkai buvo varu varomi, nes savo noru nedaug kas į tą baudžiavą panorėjo eiti. Išsyk komisarai manė tuo savo patvarkymu padaryti stebuklus. Tačiau, praktikoje, pasirodė kas kita. Kolchazuose ukis ėjo labai blogai: Rusija, kuri prieš karą galėjo išmaitinti pusę Vakarų Europos, tačiau įsivedus kolchazus pati pristigo duonos ir jai pačiai gręsė badas. Ukininkai pradėjo bruzdėti — naikinti kolchazus ir jų turtą. Sovietų vyriausybė pamėgino kovoti su ukininkais karo teismais. Nemaža ukininkų nukentėjo, nemaža ir prie „stenkos" atsidurė. Bet ir tai negelbėjo.

Dabar, tenka sužinoti, kad Rusijos komunistinė valdžia išleido naują dekretą, sulig kurio ukininkams duodama laisvė pasirinkti ukininkavimo budą, kuris jiems geriau patinka: ar eiti į kolchazą ar šeimininkauti atskirai. Tuo pačiu dekretu ukininkui duodama laisvė išeiti iš kalchazo, jei to jis panorėtų — administracijai net draudžiama daryti kliutis, ukininkams, kurie išeitų iš kolchazų ir tuo dekretu žadama padėti teikti materialę paramą ir grąžinti jų žemes, kurios buvo suimta kolchazuosna.

Pradėjus steigti kolchazus, Rusijos ir viso svieto komunistai šukavo ir tiesiog buržuaziniam pasauliui badė akis: „Štai, žiurėkite, kokią puikią naujanybę mes įsisteigėme!" Tačiau, pasirodo, kad senasis žemės ukio tvarkymo budas yra geresnis, nes jau duodama ukininkams laisvė prie jo grįžšti. Pasirodo, kad ukininkai savo laisvės teisių dalį iškovojo. Tuo taipgi pasireiškė, kad ne tik kolchazų, bet ir kitų daugelio „naujanybių" Rusijoje steigimas yra dar tik ž a l u t ė l ė eksperimentacija (bandymas). Taipgi pasirodo, kad „senąją tvarką" arba „senąjį pasaulį" sugriauti yra labai lengva. Sunkiau, tačiau ant to „senojo pasaulio" pastatyti ką nors tobulesnio. Tai įrodo pačių komunistų grąžinimas to, ką visiokiariopomis prievartomis, net žmonių žudymu, norėjo gyveniman įvykdyti.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

PARENGIMŲ REIKŠME

Dažnai tenka skaityti „Tėvynėje" SLA. kuopų ir apskričių veikėjų nusiskundimus, kad šiandie jo kie parengimai neapsimoka, esą tik bereikalingai laikas ir energija eikvojama vakarų surengimui. Tačiau įsigilinus į viešų parengimų reikšmę atrasime, kad kiekvienas parengimas apsimoka gal net daugiau, negu mes manome.

Pirmiausiai turime atminti, kad kiekvienas viešas parengimas turi dvejopą tikslą: medžiaginį ir moralinį. Šiais ekonominiai sunkiais laikais daugeliu atsitikimų parengimai medžiaginiai gal ir neapsimoka. Bet medžiaginis pelnas dar ne viskas, ko tikimės ir ką duoda vieši parengimai. Moralinė parengimų nauda veik visuomet yra svar besnė už medžiaginę naudą.

Galėtume suminėti visą eilę S. L. A. kuopų, kurios savu laiku vaidino vadovaujamą vaidmenį organizacijoj ir savo kolonijos visuomenės gyvenime. Šiandie tos SLA. kuopos neteko įtakos visuomenėje ir tik oficialiai žinomos dar gyvuojančiomis SLA. kuopomis. Tas atsitiko delto, kad del vienos ar kitos priežasties tos kuopos nustojo gyvai veikę, įvairius parengimus rengę, kuo seniaus energingai pasižymėdavo. Kuomet SLA. kuopa ar bent kokia draugija pasitenkina vien oficialių susirinkimų atlaikymu ir narių duoklių surinkimu, momentaliai pradeda eiti silpnyn visais žvilgsniais: jos įtaka ir ja pasitikėjimas visuomenėje mažėja, pradeda mažėti nariais ir turtu ir nejučiomis atsiduria merdėjimo stadijon.

Veikimas yra pamatiniu gyvybės palaikymo impulsu kiekviename organizuotame žmonių burely. Nebeliko veikimo, nebeliko ir pamatinio impulso gyvuoti ir plėstis net ir tokiai organizacijai, kuri neabejotiną medžiaginę naudą savo nariams teikia. Pusgyve organizacija visuomenė nesidomi ir niekas negali pasitikėti merdėjančiu kunu. Dažnai net ir grynai finansinės organizacijos-korporacijos priverstos šį tą veikti, kad savo narių tarpe gyvesnį susidomėjimą organizacijos reikalais palaikius.

Todel SLA. veikėjai neprivalo nusiminti ir apleisti vakarų rengimą SLA. kuopų ir apskričių naudai vien delto, kad rengiami vakarai medžiaginės naudos neduoda. By tik galima be deficito vakarus surengti—tai šiais ekonominiai sunkiais laikais to ir užtenka. Vieši parengimai neša naudą pačioms kuopoms ir visai orianizacijai kitais žvilgsniais: kulturinimu savo narių ir visuomenės ir jos pasitikėjimo organizacija įgijimu. Tai brangesnė parengimų nauda už medžiaginį pelną.

Tik ta organizacija yra gyva ir turi pagrindo tikėtis užtikrintos ateities, kurioje gyvas veikimas reiškiasi. SLA. veikėjų pareiga užtikrinti ir Susivienijimui šviesią ateitį savo energingu veikimu.

—o—

RAŠYTOJŲ PAREIGA

Dažnai musų spaudoje užtinkame visai netikslių rašinių. O kiek musų laikraščių bendradarbių rašinių visai šviesos nematę redaktorių ragažėse žusta, tai tik patys redaktoriai žino. Skaitydamas ar peržiurėdamas tokius netikslius rašinius nekartą žmogus pamąstai: kodel žmonės nepagalvoja ką rašo ir kam bereikalingai laiką ir energiją eikvoja?

Kiekvienas rašantis tikslu savo rašinį paskelbti laikraštin, pirmiausiai turi suprasti pamatines rašytojo pareigas. Visų pirmiausia kiekvieno rašančio pareiga, tai bent apygeriai mokėti taisiklingai rašyti. Nemokantis taisiklingai rašyti rašytojas, tai kaip siuvėjas be siulo: jis moka švarką sukirpti, gali adata siules varstyti, bet neturėdamas siulo — negali jo susiųti ir dėvėjimui naudingu padaryti. Lygiai tokiu kuriniu yra ir nemokančio tai siklingai rašyti rašinys: nėra jokio senso, jokios aiškios minties, jokio turinio.

Bet ir mokanti savo mintis aiškiai parašyti laikraščių bendradarbiai dažnai prirašo tokių nesąmonių, kad net sarmata ir skaityti. Rodos, žmogus rašo vien tik tam, kad ką nors rašyti ir tokiais netiksliais raštais kitiems brangų laiką gaišinti. Neužtenka parašyti by kaip ir by ką, kas tik į mintį ateina. Visų pirma reikia pagalvoti, kokią naudą iš tokio rašinio skaitančioji visuomenė turės. Tai pamatinis kiekvieno rašinio tikslas.

Kiekvienas rašinys turi turėti aiškų tikslą ir turi buti parašytas taisiklinga kalba, nes tik tokiu budu rašytojas tegali savo mintis tinkamai pareikšti. Žinoma, visuomet tikslas turi remtis tuo dėsniu, kad bent kokią naudą skaitytojui padarius. Betiksles nesąmones rašinėti ir dar suveltų žodžių žargonu rašyti, visai nenaudingas darbas. Tokie rašytojai tik sau ir kitiems bereikalingai brangų laiką eikvoja.

—o—

KATALIKŲ NUSISKUNDIMAI

Nemaža trukšmo lietuviškame pasauly sukėlė Lietuvos vyriausybės žygis, kuriuo neleista Lietuvos katalikams atidaryti taip intensyviai garsinto Katalikų Universiteto. Tokiam vyriausybės žygiui pateisinti Lietuvos tautininkų organas „Lietuvos Aidas" paskelbia savo atstovo pasikalbėjimą su švietimo ministeriu p. Šakeniu, kuris paaiškinęs, kad Katalikų Universiteto kurėjai nepateikė savo universiteto statuto nė mokslo programo, nenurodė aiškių šaltinių universiteto užlaikymui ir nesurado tinkamos jam patalpos. Todel vyriausybė negalėjusi duoti leidimą universitetui atidaryti.

Iš paties ministerio p. Šakenio paaiškinimo yra aišku, kad Katalikų Universitetas nebutų palaikomas valstybės iždo subsidijomis. Tokiame atsitikime vyriausybė vargiai turi moralį pagrindą reikalauti iš universiteto kurėjų nurodyti iš ko universitetas išsilaikys ir kokią patalpą sau pasirinks. Tokiame atsitikime vyriausybė turi teisę reikalauti tik įstaigos statuto ir mokslo programo, nes tai yra principialiai dėsniai valstybės ir universitetą lankančios visuomenės apsaugai.

Nėsame Katalikų Universiteto šalininkais ir čia nediskusuosim ar tokis universitetas Lietuvai reikalingas ar ne. Mums svarbu pabrėžti tik tas dėsnis, kad nėra sveika tautai ir valstybei, kuomet visai nepamatuotai varžoma bent kuria kryptimi visuomenės inciatyva. Todel pirmiausiai yra svarbu išspręsti: ar pamatuotai vyriausybė uždraudė atidaryti Katalikų Universitetą?

Jei universiteto kurėjai rengėsi savo mokslo įstaigą atidaryti neįteikę vyriausybei net jos statuto ir mokslo programo, tai vyriausybės žygis pamatuotas. Tokiu atsitikimu katalikiškas pasaulis visai bereikalingai trukšmuoja. Bet jei leidimas neduotas kitais sumetimais, kaip tas pats „Lietuvos Aidas" jau seniau yra nusprendęs, kad „universitetas skiriamas ne tiek mokslui, kiek politikavimui ir jo vyriausias tikslas, turbut, ne tiek ruošti mokslo vyrus, kiek politikierius", tai vyriausybės žygis yra nepamatuotas ir katalikų nusiskundimai yra teisingi.

Ar mums kuri nors visuomenės idėjinė grupė patinka, ar ne, tačiau, laikydamiesi visuomenės nevaržomos iniciatyvos principo, turim pripažinti teisę tuo principu naudotis ir musų idėjiniams priešams. Jei bent kuriuo žvilgsniu pripažinsime tik sau nevaržomą teisę, o kitiems tos teisės neduosime, tai pastojame siaurais vienpusiais ir atsitoliname nuo pamatinio visuomeninės lygybės principo. Jei pritartume katalikų veikimo nepamatuotam varžymui, tai netektume teisės reikalauti ir kitų idėjinių grupių veikimui laisvės.

—o—

NEW YORKAS VALOMAS

Per septynis metus kamavęs New Yorką Tammany Hall mašinos naudai walkerizmas tiek priauklėjo įvairių grafterių ir tiek prinešė politikieriško purvo į visus miesto kampus, kad net tos pačios partijos ištikimas žmogus, dabartinis New Yorko majoras McKee, yra priverstas tą purvą iš New Yorko bent paviršium apvalyti. Galiojo tiesiog negirdėtas miesto iždo eikvojimas visomis pusėmis, kuo naudojosi Tammany mašinai ištikimi politikieriai.

Naujasis majoras panaikino miesto valdininkams miesto lėšomis perkamus ir palaikomus net su šoferiais automobilius. Prie Walkerio admisistracijos kiekvienas angštesnis valdininkas turėjo miesto automobilį su šoferiu ir netik savo šeimos, bet ir giminių ir net draugų asmeniniams reikalams naudojo. Pats Walkeris naudojo miesto pinigais pirktą ir palaikomą net už $18,000 limoziną. Šitų visų automobilių pirkimas ir palaikymas miestui kainuodavo kasmet šimtus tukstančių dolerių.

Dabar vėl eina skandalas su Sanitarijos Departamento negirdėtu apsileidimu. Šis departamentas miestui kainuoja milionus dolerių kasmet vienomis tik algomis, tačiau per pastaruosius tris metus šis departamentas visuomenės sveikatos apsaugojimui pačių svarbiausių uždavinių neatliko. Tuo tarpu šio departamento vyriausias valdytojas Dr. Schroeder gaudavo algos $22,500 į metus ir pridirbo šiame departamente begales bereikalingų valdininkų ir jų sekretorių, kurių metinės algos yra nuo 4,000 iki 12,000 dolerių.

Į kurią pusę nepažvelgsi — visur pastebėsi pilnas pakampes walkerizmo priauklėtų grafterių, kurie be jokio susimylėjimo lupa iš miesto iždo pinigus. Todel nenuostabu, kad arba turi buti miestui sutaupyta apie 100 milionų dolerių, arba bankieriai daugiau pinigų miestui neskolins. Vadinasi, turtingiausias pasauly miestas subankrutuos ir tuomet valdininkai negalės jokių algų gauti. Ot prie ko priveda ir turtingus miestus neribotas politikierių graftas!

—o—

Šios vasaros pradžioj Vengrijoj kilo sumanymas rinkti ne gražuolę moterį, bet tobuliausią — ideališką visais žvilgsniais moterį. Tačiau vargiai vengrams pavyks tokią moterį surasti, nes sakoma, kad dar negimė tokis vyras, kuris galėtų pilnai pažinti moters budą ir visas jos ypatybes. Pačios moterys sako, kad jos yra vyrams neišaiškinama slaptybe. Todel neišaiškinamoj slaptybėj niekas negali surast tobulybės. Taigi tegalima tik moterį gražuolę be apsirikimo išrinkti.

—o—

Kurie neišmėgino didžiausių gyvenimo kartybių, tie niekuomet nepajėgs įvertinti didžiausių gyvenimo saldybių.

—o—

Komunizmas ir kapitalizmas abudu yra vienodais internacionalais savo turiny — sako Simonds.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda Dr. A. MONTVIDAS, 2400 Madison St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

PATARIMAI.

Rašo Dr. A. Montvidas.

Sveikatos Komisijos raportas pereitame Seime susidėjo tik iš vieno sakinio: „Savo darbą padarėme nuo pradžios iki pabaigos." ir Dr. A. Karalius, ir Dr. J. Jonikaitis ir aš mokinome narius sveikiau ir ilgiau gyventi. Musų straipsniuose nėra sensacijų, polemikų ir šališkumų, nes jie paremti mokslu ir patyrimu. Juos nuobodu skaityti, vienok tikime, kad tie, kurie juos skaito, asmeniniai padaro daug sau gero. Kada nariai išmoksta sveikiau ir ilgiau gyventi, organizacijai sutaupo milžiniškas sumas pinigų.

Nors retkarčiais rašome trumpus straipsnelius, vienok dabartinė Sveikatos Komisija stengėsi informuoti skaitytojus nuodugniai apie kelis svarbius dalykus: nosį, burną, gerklę, stemplę, skrandį arba skilvį, alkoholizmą, liaukas ir tt. Ateity bus teikiamos informacijos apie žarnas, plaučius, širdį, inkstus ir kitus organus. „Tėvynėj" Sveikatos Skyrius yra vedamas planingai, sistematingai ir intensyviai, todel žinių apie sveikatą iš jo galima gauti labai daug. Patariu nariams juo naudotis. Ne jo vedėjams padarysite gerą, o sau ir organizacijai.

❖ ❖ ❖

Raupais apsirgimai yra reti, vienok Jungtinėse Amerikos Valstijose jais serga daugiau, negu kituose civilizuotuose kraštuose. Illinois valstijoj daugiausia. Kodel? Čia kas metai kuriasi vis naujos religiškos sektos ir vis naujos organizacijos kovai prieš bile ką. Buvo išsišakojusi ir organizacija kovai prieš skiepijimą. Ir neorganizuotų „krenkių" atsiranda, kurie kalbomis ir raštu skleidžia nepamatuotus melus ir nesąmones apie skiepijimą. Be to, daugelis tampa neskiepyti del apsileidimo ir neatbojimo, nes raupų epidemijos tapo nežinomos. Kada jos sunaikindavo tukstančius gyventojų viename mieste, kada nušluodavo čielas valstybes, numarindamos vienus ir palikdamos sudarkytais veidais ir akimis kitus, tuomet žmonija nudžiugo išgirdusi, kad tapo atrasti skiepai, kurie apsaugoja nuo raupų. Pradėjo skiepytis milionai. Tulose šalyse valdžios privertė kiekvieną gyventoją skiepytis. Raupų epidemijos sparčiai sumažėjo ir galų gale dingo.

Raupai yra limpanti ir lengvai apkrečiama liga. Iš kitur atvykęs ligonis gali apkrėsti daugelį vietinių gyventojų ir liga platinsis tarp jų, jeigu jie nebus skiepyti. Skiepytieji, jei ir apsikrečia, neserga visai arba serga visai lengvai. Vieniems skiepijimas gelbsti apsisaugoti visą amžių, pas kitus jis nusidėvi per 5 ar 7 metus ir prisieina jį pakartoti. Jeigu po 7 metų skiepai nesiima arba neprigyja, reiškia, kad pirmykštis skiepijimas dar veikia.

Raupų epidemijos nebuvimas duoda žmonėms progos skiepijimą atidėlioti. Reiškia, ruošiama dirva epidemijai. Kada ji užklups, bus blogai.

Skiepytis galima žiemą ir vasarą, rudenį ir pavasarį — skirtingumo nėra. Tuli turi kokį tai prietarą, buk tik pavasarį skiepytis gerai. Tai yra prietaras ir klaida.

❖ ❖ ❖

Apsirgimai difterija ir mirtys nuo jos pastaraisiais metais žymiai sumažėjo. Difterija, kaip ir kitos limpančios ligos, užpuola žmoniją retkarčiais. Nedidelis apsirgimų skaitlius niekad neišsibaigia.

Apsirgimų skaitlius žymiai sumažėjo, nes patvarkimai apie ligonio izoliavimą aštriau vykdomi; nes daktarai pradėjo greičiau ligą pažinti ir tinkamiau gydyti; nes labai didelis vaikų skaitlius yra apsaugojamas nuo difterijos tinkamais skiepais; nes tėvai tapo labiau atsargūs ir kreipiasi į gydytoją, kad vaikui ima gerklę skaudėti. Miršta mažiau negu pirma, nes mažesnis skaitlius serga; nes pradžioj ligos gydytojas šaukiamas, kad tuoj užklupus ligą naikinti; nes gydytojai nesibovija abejonėmis ir mažomis antitoksino dozomis. Abejonei esant, duodamas antitoksinas. Ligai tikrai esant, duodamos stambios antitoksino dozos.

Butų geriau, jei kiekvienas kudikis ir vaikas taptų apsaugotas nuo difterijos skiepijimu. Tuomet nereikėtų kiekviename jo gerklės suskaudėjime ir įdegime abejoti apie difteriją.

Skiepai, kurie apsaugoja nuo raupų, visai neapsaugoja nuo difterijos. Vieni skiepai nuo difterijos vadinami toksaidu, kiti toksinu — antitoksinu. Pirmojo vartojamos dvi dozos vienos savaitės protarpiais kudikiams ir jauniems vaikams, gi toksino — antitoksino vartojamos trys dozos taip pat savaitiniais protarpiais senesniems vaikams.

❖ ❖ ❖

Skiepais galima apsisaugoti nuo šiltinių arba karštligės. Tačiau ši liga pasidarė retenybė, nes valdžia prižiuri, kad vanduo ir maistas nebutų apkrėsti šiltinių gaivalais. Apsisaugojimas skiepais nuo skarletinos galimas ir patartinas, tik skiepų veikimas nusidėvi už metų kitų ir priseina vėl pakartoti.

❖ ❖ ❖

Nuo kitų limpančių ir apkrečiamų ligų skiepais apsisaugoti nėra galima. Nekalbu apie vieną kitą tų, kurios pasireiškia tropikuose. Priseina saugotis apsikrėtimo ir turėti stiprią sveikatą, kad apsikrėtimą ji tuoj sunaikintų.

Lenkai Tikrai Nunuodiję Mickevičių

Krokuva. Paskelbtoji sensacija, kad Adomas Mickevičius nemirė cholera, o greičiausia buvo nunuodytas, sukėlė didelį lenkų sąjudį. Dabar paskelbtas ištisai pulk. Bernardčiko rašytas dokumentas, saugotas Rappersville muzėjuj, kur sakoma:

„Konstantinopolyje, Kalendžikuli dalyje, viename name, kur gyveno neturtingi žmonės, apsigyveno Adomas Mickevičius. Tas namas buvo lenkės, ištekėjusios už vokiečio siuvėjo, nuosavybė. Mickevičius jau dvi dienas prieš tai sirgo, bet nebuvo nieko pavojingo. Kai Bernardčikas įėjo pas Mickevičių, pas jį buvo Kučinskis, Armand Loevy ir Služalskis. Mickevičius kalbėjosi su Kučinskiu. Greit po to Armand Loevy išėjo kokiu tai reikalu į ambasadą, arba Didžiąją Portą. Služalskis taip pat išėjo, rodos, kaž ko pirkti. Po jo išėjo ir Kučinskis, pasiliko Bernardčikas. Jį nustebino staigi Mickevičiaus veido permaina. Matomai buvo sergąs. Greit po to jis gavo sausos choleros (t. y. be paliuosavimo) ataką. Bernardčikas nubėgo pas artimiausį daktarą Debickį, kurs, rodos, buvo Maskvos kariuomenėj bataliono gydytojas ir perėjo pas turkus, susijungti su lenkais. Debickis nežinojo kaip pasielgti su cholera sergančiais ir nenorėjo eiti, bet Bernardčikas jį privertė. Mickevičius buvo giliai įmigęs. Debickis padarė masažą ir pridėjo karštą plytą, ar ko kito karšto po pažasčia ir prie kojų ir tt. Mickevičius nenoriai pasidavė kuracijai ir žiurėjo į Debickį su nepasitikėjimu. Atsikreipdamas į Bernardčiką jis tarė (kalbėdamas apie Debickį): „Ko tas žmogus nori iš manęs? Aš jo nežinau — niekuomet jam nieko blogo nepadariau — miegojau, taip saldu man buvo danguje, o jis mane išbudino". Tai buvo jo paskutiniai žodžiai. Kai atėjo Dr. Drozdovskis, Loevy, Služalskis, Mickevičius jau buvo miręs. Pasiųsta kunigo Laurinavičiaus — jau pervėlu".

Kitame, Boleslovo Savičevskio pasakojime skaitome, kaip Mickevičius viešėjo Sadyka Pašos Čaikovskio liogeryje ties Burgas, kur jį „pavaišino" „lenkiškais barščiais ir lenkiška dešra". Mickevičius atsikalbinėjo tų lenkiškų valgių, bet galop davėsi prikalbamas. Tulas Savičevskis, kurs Mickevičių ten vaišino, pasakoja, kad paskui jis tą dešrą išmetęs šunims, nes buvusi sena. Kitą dieną sergantį Mickevičių išgabenę į Konstantinopolį. Savičevskis tvirtina, kad Mickevičius nemirė cholera, nes nuo Azijos choleros miršta per kelias ar keliolika valandų, o Mickevičius mirė po kelių dienų. Be to, choleros kariuomenėj ir apylinkėj tuo metu visiškai nebuvę.

Inž. Ostrovskis dar paduoda sensacingą reveliaciją, kad apie Mickevičiaus nunuodijimą žinota jau labai senai, žinoję ir istorijos literatai, kurie tą žinią skaitę tikra. Kuomet Savičevskis apie tai pasakojęs Lvovo universiteto profesoriui Bruchalskiui, į ką Bruchalskis atsakęs: „Tai, ką ponas pasakoji, yra labai įdomu, bet tai jau yra reikalas persudytas. Nes žinoma, kad Mickevičių nunuodijo del politinių sumetimų".

Ar Mickevičius tapo nunuodytas Sadyka Pašos liogery, ar Konstantinopolyje, pasinaudojant jo paprasta pilvo liga, nėra nustatyta.

(„Liet. Žinios")

ĮDOMU ŽINOT

Ilgiausią testamentą yra parašiusi Londono gyventoja Florence Cooke, kurį rašė per 20 metų ir vos sutalpino į 8 dideles knygas, nors palikimo tebuvo tik apie 25,000 dol.

—o—

Vienas Amerikos laikraštis apskaitliavo, kad tais dažais, kuriuos Amerikos moterys per metus sunaudoja lupų dažymui, butų galima nudažyti 47,000 trobėsių.

—o—

Vyšnių medžiai atgabenti į Europą iš Azijos apie 70 metų prieš Kristaus gimimą. Anksčiau Europoj vyšnių nebuvo.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuna ima stingti, dvasia jau susnudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

Tik Vienybėje Galybė

Jau nekartą šiame skyriuje buvo išsireikšta apie Amerikos lietuvių jaunimo lietuviškumą. Šiuo reikalu, kaip žinome, „Jaunimo Kelių" rašytojai yra tos teisingos nuomonės, kad Amerikos lietuvių jaunimas lietuviškume daro pažangos: kas metas vis daugiau į žmones linksta, daugiau del jų dirba ir vis lietuviškesnis darosi. Šio įrodymui imama pavyzdžiai ir pačiame SLA. ir besiorganizuojančiose jaunimo įvairiose draugijėlėse-kliubeliuose. Su ta mintimi ir aš pilnai sutinku ir jau esu apie tai išsireiškęs. Šiuo tarpu, tačiau, aš noriu apie ką kitą kelias mintis pareikšti.

Kaip jau žinome, Amerikos jaunimas kai kuriose kolonijose susiorganizuoja į kliubelį ar kokią sporto draugijėlę. Darbas ir pagirtinas ir vertingas atžymėti. Tačiau čia jaunimas padaro pusėtiną klaidą: susiorganizuoja ir bando veikti bei egzistuoti kaipo niekam nepriklausoma vieneta ir todel jų veikimas reiškiasi labai siaurose ribose: jų veikimas žinomas tik tame mieste ar miestely, kur tas jaunimo burelis susiorganizavo. O dažnai tokio jaunimo burelio darbų kaip reikiant neparemia ir juo niekas net nesigėri. Pavyzdžių šiam pareiškimui galėčiau įrodyti ne vieną. Tačiau kitaip yra, kai jaunimas susiorganizuoja į SLA. kuopą, prisidėdamas prie didžiausios, nacionalės lietuvių organizacijos. Susiorganizavęs į S. L. A. kuopą, jaunimas gali veikti savo nusistatytuose tiksluose — sporte, dailėje, moksle ir tt. ir tuo pačiu tarpu buti nariu apie 20,000 draugijos, kurios skyriai randasi apie 300 miestų ir miestelių. Veikdamas tokiame bury jaunimas turi taip sakant apie 20,000 „busterių" ir vieną ar bet kelias kuopas ant vietos, neskaičiuojant jau to, kad jaunimo kuopa savo reikalams gali naudoti SLA. organą „Tėvynę" ir reikalui esant gauni finansinę paramą.

Išvada trumpa ir aiški: susiorganizavęs jaunimo burelis kaipo paskira vieneta neturi jokios paramos, veikimas jam nesiseka, veikėjai nustoja energijos ir todel labai dažnai tokie bureliai, netekę rėmėjų, pajra. Tačiau stojus į S. L. A., į vieningą ir didžiausią lietuvių organizaciją, kuo šiandien yra musų didžiulis Susivienijimas — buna visai kas kita: jei tik randasi sumanus kuopos veikėjai — kuopa gyvuoja, auga, bujoja ir gerus darbus veikia. O taip yra delto, kad tą veikimą yra kam paremti, kam jo parengimus lankyti ir, pagaliau, kam pasigėrėti, kas jaunimui priduoda begalinės energijos.

Todel aš ir sakyčiau: gyvuojanti paskiri jaunuolių bureliai (chorai, draugijėlės, sporto kliubai ir kt.) tuojau turėtų pasidaryti SLA. jaunuolių kuopomis, o kur manoma panašias jaunimo draugijėles tverti — turėtų į SLA. kuopas susiorganizuoti. Tuos gi darbus, kuriuos besirengęs organizuotis jaunimas mano atlikti — galės nuveikti S. L. A. pastogėje, kur yra programas visokeriopam jaunimo veikimui.

Taigi SLA. kuopų organizatoriai visuomet turi turėti minty esamas jaunuolių draugijėles paraginti į SLA. stoti. Juk tik „vienybėje — galybė", kurią galima atsiekti Susivienijime. Prie SLA. todel jaunimas ir turi priklausyti ir čia lietuvių ir savo naudai veikti.

Filosofas.

Apie Mokslą

(Filozofinis Išskaičiavimas)

Rašo **Francis Bacon.**

Mokslas tarnauja pasismaginimui, pasipuošimui ir pajėgumui. Pats augštasis mokslo tikslas, pasismaginimui, yra privatume ir atsigarastyme; pasipuošimui — iškalbingume, o pajėgumui — sprendime ir darbo eigos varyme, nes prasiskudrinęs žmogus pajėgia išdėstinėti, o gal ir suprantamai skirstyti smulkmenas, viena po vienai; vienok abelnieji patarimai, darbuotės ir vadovavimas paeina nuo tų, kurie išmokslinti. Eikvoti perdaug laiko skaitymuose jau nerangumu reiškiasi; perdaug mokslą naudoti pasipuošimui, yra jau susižiedavimas; spręsti vien knygų išvadomis, tai mokslinčiaus baika esanti: mokslas perdirba žmogaus budą, o pagalios ir mokslas perdirbamas patyrimu: įgimtieji gabumai yra kaipo savaiminiai diegai, kuriems reikia apskabinėjimo mokslu; gi pats mokslas ir duoda gana išsišakojusią rodyklę, kurią privaloma aprubežiuot patyrimu. Suktas žmogus pasmerkia mokslą, vargdienis gerbia jį, o išmintingas naudojasi juo. Mokslas nemokina kaip mokytis, bet ką jau patiriama — reiškiasi išmintimi, be mokslo ir virš mokslo.

Skaityk ne kad perspėjus ir pasipriešinus, neigi tikėjus ir ėmus už tikrą, neigi radus kalbos ir pasakojimų, bet svarstyti ir pagalvoti. Kai kurios knygos turi but tik paragautos, kitos—prayjamos, ir tik keletas knygų turi buti sukramtyta ir sumalta. Suprask — tulos knygos turi buti skaitomos dalinai, kitos — ištisai, bet be atydos; ir keletas turi buti pilnai, akyvai ir atydingai išskaitoma. Kaip kokias knygas taipgi galima skaityti po kito keno priežiura arba naudotis kitų padarytomis tų knygų ištraukomis; bet tai butų menkesnės vertės rašiniuose ir šiaip žemos rūšies knygose; anaiptol persuktos knygos esančios kaipo pergaravęs vanduo, puošingi daiktai.

Skaitymas padaro žmogų pilnu, pasiteiravimas — prisirengimu, o rašymas — lygiu. Ir jei žmogus maža rašo — jo reikiama turėti gerą atmintį; jei jis retai teirausis — jis privalo turėti nuolatinę gudrybę; o dar jei jis mažai skaito—jo prievole yra turėti įvaliai suktybių pavadavimui to, kuriuo neapsipažinęs.

Istorijos padaro žmones gudriais, dainiai — akyvais, matematika — nuosėkliais, gamtos mokslas — giliais, dorybė — atsakomingais, o teisingas protavimas ir kalbingumas — duoda galią deryboms vesti. Mokslas įeina žmogaus budan; žmogaus išminčiai niekas nekliudo nei užkerta jai kelio, vienok tąją išmintį galima apdirbti tinkamu mokslu: taip, kaip ir kuno ligoms galima paskirti pasveikimo vaistai — voliojimas kamuolio žaismėje yra gera inkstams jei inkstai sukietėję, šaudymas gera del plaučių ir krutinės, palengvėl vaikščiojimas — del pilvo, važiavimas ar jojimas del galvos ir panašiai. Taigi jei žmogaus protas nesuvaikomas — lai jis mokosi matematiką; deltogi jei jam prisieitų ką nors aiškinti ar rodyti, o turint nesuvaikomą protą, tas protas tolinsis nuo apkalbamo dalyko ir jam prisieis vėl tą pat atkartoti ką jau yra kartojęs; jeigu jo protas nepajėgs pąskirstyti ar rasti skirtybės — tegul jis pasimokina iš mokyklos vedėjų, nes jie yra „plaukų skėlėjai"; jeigu jis neturės pajėgumo ginčuose viršaus ėmimui ar del pravedimo vieno kurio dalyko patikrinimui kito — lai jis pasimoko iš teisėjo bylų: kaip nebutų kiekvienas proto nepajėgumas gali turėti tam tikrą pasimokinimą.

Vertė **Iota.**

GANA, BROLUŽIAI...

(Sekimas)

Gana, brolužiai, mums miegoti,
Nes laikas spiria mus skubiau
Mokslu apsišarvojus
Į darbą stoti kogreičiau!
Augštyn mes kelkim lietuvybę,
Kurią pamilom amžinai;
Kai ta idėja bus vadovu —
Mes busim dvasios milžinai!
Apginsim brangų idealą,
Atremsim priešų puolimus,
Sunkios buities neišpažinę,
Garbingi busim pas savus!
Pirmyn, jaunuoliai energingi!
Darban del savęs ir žmonių!
Visų širdyse lai liepsnoja
Narsingas kraujas lietuvių!

Aš.

JUOKAS.

Mokytojas: Žiurėkit, vaikučiai, kai atšalsite ausis ir nosis, tai imkite ir patrinkite sniegu.

Mokinys: Ponas mokytojau, o kaip padaryti, jei aš atšalčiau nosį liepos mėnesy? Kur gauti sniego?

—o—

Aldutė: Vytuk, jei aš tau duočiau 10 saldainių ir mamytė 8 saldainius, ką tu darytum?

Vytukas: Neičiau mokyklon.

Aldutė: Kodel?

Vytukas: Man dantis skaudėtų...

SLA. JAUNUOLIU DARBUOTĖ

JAMAICA PLAIN, MASS.

Iš SLA. 365 Kp. Darbuotės.

Pradžioj šio mėnesio įvyko SLA. 365 jaunuolių kuopos susirinkimas. Ponai Jakubaičiai sugrįgę iš Lietuvos papasakojo savo įspudžius. Lietuva ypatingai patiko poniai Jakubaitienei, nors ji ir Amerikoj gimusi. Ji sako, kad Lietuva ją tikrai sužavėjo. Taigi visi nariai buvo linksmi, kad sulaukė savo narius laimingai sugrįžtant iš atostogų.

Toliaus, jaunuoliai nutaria, kad surengti kokį vakarėlį ir paskirti pelną del Pittsburgh'o Universiteto lietuvių kambario.

Taipgi dapildyta komisija kaslink rengimo aviacijos dienos; į komisiją įeina: A. Yuga, P. A. Tumavičius, A. Jakubaitis, P. Gaidelis ir Daktaras A. West. Rep.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles
savo vaikučiams

NEMOKYK PIKTAI, NES PAČIAM BUS RIESTAI.

Kumelė dieną ir naktį pievoje žolę ėdė, o arklys visą dieną dirbo ir tik nakty ėdė. Vieną kartą kumelė sako arkliui:

— Kam tu taip sunkiai dirbi? Kad taip man — aš nedirbčiau. Žmogus man botagu per šoną — aš jam spirčiau.

Arklys taip ir padarė. Žmogus mato, kad nieko nebus — paleido arklį ir pasikinkė darban kumelę.

Taip ir tu, jaunuoli: jei tėvelis ar motinėlė paskyrė kokį darbą — atlik jį. Jei liepė pasilsėti, o kitam vaikui dirbti — neragink jo tėvelių neklausyti. Jei tai darysi — ir tau, kaip tam gyvunui, gali nutikti.

ARKLIAI TINGINIAI.

Vieną kartą Bėris ir Širmis vežė namo šieno vežimą. Bėris ir sako:

— Reik į balą verst vežimą, tai nereiks vežšti.

Ir išvertė jiedu į vandenį šieno vežimą.

Kitą dieną Bėris ir Širmis vežė tą patį šieną iš vandens išgriebtą. Šienas buvo sunkesnis. Beveždami, arkliai net pailso.

Todel ir sakoma: **Tinginys du sykiu arba daug sunkiau dirba.**

PASAKA.

Jauna mergelė, gulbių dukrelė, pateko karaliui už pačią. Mergelės giminėlės, baltosios gulbelės, padangėmis skraido, po upes plaukioja, o ji, jauna, sode sunelį supa. Ir atskrido gulbinas, jaunos mergelės tėvelis. Pažino jis savo dukrelę ir uždainavo:

Žiuriu, žiuriu — ir išvydau
Savo dukrelę besėdinčią,
Mažą sunelį besupančią,
Šilkų skarele beryšančią,
Aukso žiedeliu bemuvinčią,
Aukso knygelę beskaitančią.
Mesiu dukrelei savo sparną,
Palik sunelį vargą vargti!

Susigraudino mergelės širdelė. Rieda, krinta jai gailios ašarėlės. Galop ji tėveliui atsako, giedodama:

Nemesk, tėveli, savo sparno,
Neliksiu sunelio vargo vargti!

GEROJI ONYTĖ.

Onytės mamytė labai susirgo. Per ištisas dienas Onytė sėdi prie sergančios motinėlės ir vis klausia, ar dar negeriau. O kai tėvelis pareina iš darbo— Onytė jam valgyti išverda, su juo pakalba, apie motinėlės ligą papasakoja, ir visą namų trusą atlieka.

Kai mamytė pasveiko, tai Onyte labai džiaugėsi. Ji tėveliui ir kitiems sakė:

— Gera musų Onytė! Nežinau, kuo ir kaip aš jai už tai ir atsidėkosiu.

Onytę mamytė dar labiau mylėjo.

DAINA APIE BERŽELĮ.

„Berže, berželi, beržužėli,
Ai tuto, ai tuto!
Kur tu augai?"
— Šaly tako ir ant kalno,
Ai tuto, ai tuto!
„Laužys tave mergužėlės,
Ai tuto, ai tuto!
Laužys tavo šakužėles,
Ai tuto, ai tuto!
Berže, berželi, beržužėli,
Ai tuto, ai tuto!"

MĮSLĖ.

Be sparnų lekia, be kojų bėga. — Kas?

PRIEŽODŽIAI.

Našlaičių ašaros akmenį perskelia.
Nauja šluota geriau šluoja.
Naują rubą ne tiek nešiosi, kiek lopytą.

Biruta Kęstutienė ir Algirdienės

—o—

Lietuvos praeitis dar labai mažai teištirta. Mes težinome tik pačių žymiausiųjų savo didvyrių vardus bei pačius ryškiausius jų darbus. Artimiausieji tų didvyrių bendradarbiai ir jų nuopelnai mums beveik visai nežinomi. Ypač labai maža teturime žinių apie moteris, suvaidinusias ryškų vaidmenį musų istorijoje.

Štai ir dabar, besiruošdami minėti lietuvių laisvės gynėjo Kęstučio tragingos mirties 550 metų sukaktuves (rugsėjo mėn.), teprisimename jo tėvą Gediminą, patį Kęstutį ir jo brolius. Kęstučio žmona Birutė retai teminima, o jo brolienių tarytum butų nė nebuvę. Tuo tarpu anų laikų įvykiuose Lietuvos valdovų žmonos yra suvaidinusios pirmaeilės reikšmės vaidmenį.

Žinome, kad Kęstutis ir Algirdas 33 metus, tikrai broliškoj meilėj ir santarvėje gyvendami, valdė didžiulę Lietuvos valstybę ir nei vieną kartą juodviejų tarpe nėra kilę jokių nesusipratimų ir barnių. Bet štai, 1377 metais miršta Algirdas ir netrukus prasideda Lietuvoje liudnos naminių karų dienos. Vyresnieji tų pragaištingų karų kaltininkai — Algirdo sunys, kuriems, tarytum, darosi ankšta Lietuvoje greta Kęstučio ir jo padermės. Nėra pagrindo manyti, kad Algirdiečiai tas neigiamas ir smerktinas savybes butų paveldėję iš tėvo.

Algirdas turėjo dvi žmonas, abi svetimos kilmės kunigaikštytės. Pirmoji — Vitebsko kunigaikštytė Marija paliko 7 sunus. Visi jie buvo pravoslavų tikybos ir išauginti gudų dvasioje. Andrius, Vladimiras, Dimitras-Koributas, Dimitras, Teodoras, Kastantinas — štai Marijos sunų vardai. Kai kurie šitie Algirdaičiai buvo tiek prisisunkę slavų dvasios, kad nieko bendro su Lietuva ir lietuviais turėti nenorėjo. Jų padermė davė pradžią gudų ir ukrainiečių diduomenės giminėms. Iš Vladimiro yra kilusi Ukrainos didžiunų kunigaikščių Olelkovičių giminė. Iš Dimitro-Koributo prasidėjo kunigaikščių Višneveckių, Zaslavskių, Korveckių ir Ružanskių veislė. Iš Teodoro — kunigaikščiai Sanguškos. Iš Konstantino — Čartoriskiai. Žodžiu tariant, Marijos Algirdienės padermė — gryni svetimtaučiai.

Antroji Algirdienė, Tveriaus kunigaikštytė Julijona, buvo gryna rusė. Jos sunys Jogaila (Jokubas, vėliau Vladislovas), Lengvenis (Simonas), Karigaila, Skirgaila ir Švitrigaila, nors tebeturėjo lietuvių vardus, bet taip pat buvo pravoslavai ir greičiau rusai, negu lietuviai. Julijona buvusi labai nepalanki lietuviams, jų nemėgusi ir ypatingai nekentusi Kęstučio, kaipo tautos mylimo ir garbingo didvyrio. Savo vaikams ji įkvėpė rusiškojo nesusiklausymo ir kerštingumo dvasią, kuri ir pradėjo reikštis, kaip tik Algirdas užmerkė akis.

Visai kitokios buta **Kęstučio žmonos Birutės.** Garbingo žemaičių didžiuno Vydimanto duktė, ištekėjusi už lietuvių tautos valdovo, Trakų kunigaikščio Kęstučio, Birutė sukurė grynai lietuvišką šeimos židinį. Jos sunys — Vytautas Didysis, Kauno pilies gynėjas Vaidotas ir Ukmergės karžygis Zigmantas buvo ištikimiausi lietuvių tautos ir jos laisvės gynėjai.

Atsimindami, kad Kęstutis ir Algirdas beveik be paliovos budavo karo žygiuose, turime pripažinti, kad vaikų auklėjime lemiamos įtakos turėjo juodviejų žmonos, o čia ir slepiasi tas be galo didelis vaidmuo, kurį Lietuvos istorijoje suvaidino Kęstutienė Birutė ir abi Algirdienės — Marija bei Julijona. **Liudni įvykiai, kurie prasidėjo Lietuvoje, kai tik sunys pasijuto galį savarankiškai veikti, ypatingai ryškumu pažymi tą motinų reikšmę.**

Kai Algirdas pasimirė, Vilniaus sostas ir didžiojo Lietuvos kunigaikščio vardas teko vyriausiam Julijonos sunui Jogailai. Kęstutis ir jo sunys netik pripažino Jogailos valdžią, bet dar visokiais galimais budais jį gelbėjo. Bet jo brolis Andrius, Marijos vitebskiškės sunus, sukelia prieš Jogailą maištą. Pasikvietęs talkon Livonijos ordiną ir didįjį Maskvos kunigaišktį, jis puola Lietuvos žemes, norėdamas nuversti Jogailą nuo sosto. Kęstutis apgina Jogailą, bet pastarasis netrukus pradeda tartis su kryžiuočiais prieš savo dėdę ir geradarį. Kai Kęstutis pašalina iš Vilniaus Jogailą ir pats paima didžiojo kunigaikščio valdžią, tuojau sukelia maištą kitas Marijos Algirdienės sunus Dimitras — Kaributas. Šį bemalšinant, Jogaila pasikviečia kryžiuočius, pagrobia Vilniaus sostą, apgaulingu budu paima nelaisvėn Kęstutį ir jį nužudo.

Ilgai kovojęs su Jogaila, Vytautas Didysis 1392 m. įsistiprina Vilniaus soste. Tarp Vytauto ir Jogailos taika, bet Jogailos broliai Svidrigaila ir Dimitrijus-Kaributas vėl kelia maištus, kuriuos Vytautui tenka malšinti.

Vytautui mirus, didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu išrenkamas Svidrigaila. Jis pasižada klausyti Jogailos, kaipo Lenkijos karaliaus, bet neilgai trukus dedasi su kryžiuočiais prieš Jogailą. Lietuvon parsigabena daugybę rusų, kuriems išdalina visas svarbiausias valstybės vietas ir tol skriaudžia lietuvius, kol nepakįla maištas. Svidrigailą išvaro iš Lietuvos Vytauto brolis Zigmantas. Šiam viešpataujant 1435 m. Svidrigaila atsiveda Lietuvon Maskvos totorių ir kryžiuočių kariuomenę ir mėgina užkariauti lietuvių kraštus. Zigmantas ties Ukmerge sumuša įsiveržėlius. Penkeriems metams praslinkus, pirmosios Algirdienės sunaus Kastantino vaikai — Jonas ir Aleksandras Čartoriskiai — klastingu budu nužudo Zigmantą, paskutinį Kęstučio ir Birutės sunų.

Toki tatai buvo abiejų Algirdienių vaikai ir jų palikuonys. Nedori ir Lietuvai žalingi jų darbai nebutų pilnai apibudinti, jeigu nutylėtume, kad kai kurie istorininkai sako, kad ir Birutė, Jogailai paliepus, buvusi nuskandinta Trakų ežere 1382 m. Tiesa, šis faktas nėra galutinai įrodytas. Sakoma, kad Kęstučiui žuvus, ji sugrįžusi Palangon tarnauti Lietuvos dievams ir čia pasimirusi 1416 m. Tačiau, turint galvoje Algirdaičių nedorybes ir jų kerštingumą, galima yra manyti, kad žinios apie Birutės paskandinimą greičiausia bus teisingos. (M.R.)

Kaip Ilgai Gyvena Žmonija

Istorija žmonijos praeitį siekia vos apie 2 tukstančius metų prieš Kristų. Apie senesnius laikus patiriame iš archeologijos, t. y. iš įvairių žmonijos kulturos išsilaikiusių liekanų. Apie dar senesnius laikus patiekia šiokių tokių žinių geologija, t. t. žemės plutos tyrinėjimai, pagaliau apie žemės istoriją duoda patirti astronomija — visetos kunų tyrinėjimai.

Šitų mokslų daviniai duoda galimumo spėlioti ne tik apie žemės, kaip planetos, amžių, bet ir apie tai, kaip senai žmogus žemėje gyvena ir kaip ilgai žmonija žemėje dar gyvens.

Nustatyta, kad žmogus žemėje gyvena jau apie 300 tukstančių metų. Tačiau civilizuoto žmogaus amžius siekia vos apie 20 tukstančių metų. Visą kitą laiką žmogus gyveno daugiau gyvulio gyvenimu. Tačiau žmogus, palyginti su organiniu (augaliniu) pasauliu, vis delto yra dar labai jaunas padaras. Augmenija ir žemesnioji gyvunija už žmogų bent keliolika kartų daugiau yra senesnė. Pati žemė bus atsiradusi prieš pora miliardų metų, taigi ir augmenija ir gyvunija, palyginti su žemės amžium, yra atsiradusios tik šiandien.

Sprendžiant iš astronominių davinių, žemė, nežiurint jos dviejų miliardų metų senumo, taip pat yra jaunas visetos kunas. Ji gyvens dar daug ilgesnius amžius, negu ligi šiol gyveno. Žmonijos ateitis taip pat dar galima matuoti astronominiais skaičiais. Nežiurint paskutinių išradimų ir nepaprastos civilizacijos pažangos, žmonija dar nėra išėjus iš savo kulturinio augimo lopšio. Daugiausia, tai žmonija tik pirmus, nedrąsius žingsnius žengia nežinomos ateities keliu.

Galima spėlioti, kad žmonija žemėj išsilaikys gal ir pora miliardų metų.

Bet tai, žinoma, yra tik vienašališkas spėliojimas. Yra daug mokslininkų, kurie žmonijai pranašauja kur kas trumpesnį amžių. L. U.

VAKARO MINTYS.

Tiek daug dainavimų darželiuose,
Žiedų ir žodžių tiek prisėta!
Bet kas nusivedė dainužę manąją, —
Kas padėtų atspėti?
Vaidinas pėdos žirgo ristojo.
Prie vartų pasagos suskilusios...
O kieme šluostos balta skepeta
Senatvė nusivylusi...
Sakyk, Dievuli, ar gyvenimas
Taip praskamba, kaip žiedas žemėn krisdamas,
Ar kaip nulaužtos vinkšnos atžalas
Atauga vėl sena drėve išmisdamas?
Tikėk, skaičiau ir evangeliją,
Karalių knygose tiesos ieškojau,
Bet protas tas: tikiu ir vėl nebetikiu,
Kad rojus viršuj, o pragaras — po kojų.
Kai tiek dainavimų darželiuose,
Žiedų ir žodžių tiek gėlėse:
Sunku mąstyt, kad gali žemė pasibaigti
Ir nebegrįžt daina, paukščiu išskridusi erdvėse.

Stepas Zaborskas.

S. L. A. REIKALAI

SLA. APSKRIČIŲ DARBUOTĖ

WATERBURY, CONN.
Iš SLA. 4-to Apskr. Suvažiavimo.

Rugsėjo 18 d. Waterbury įvyko 4-to apskričio suvažiavimas, kuris jau nebuvo toks skaitlingas kai kitais metais; šįmet dalyvavo apie 40 delegatų nuo 10 kuopų, o seniau vis budavo apie 60 ar daugiau delegatų nuo 15 ar 20 kuopų. Vidujiniai apskričio santikiai, svarbiausia su žuvusiu iždu, paskui depresijos pasekmės, daug pakenkė mųs veikimui S. L. A. labui. Bet suvažiavimas buvo gyvas, naudingas; delegatai matydami, kad jau žuvusio iždo nebebus galima atgauti, panašiai kaip ir pereitame Pittsburgh'o Seimo Devenio paskoloje, panaikino šią bylą su buv. apskr. valdyba iš 1930—1931 m. ir padėjo į „šalį užmiršimui", su ta sąlyga, kad tik vienas J. Mikalauskas, buv. iždininkas, atsiteistų S. L. A. 4-tam apskričiui. Buv. pirmininkas, iždo globėjai ir sekretorius atleisti nuo kaltės.

Iš svarbesnių darbų, tai priimti apskričio įstatymai (konstitucija), pagaminti p. J. Sekio. Nutarta prašyti „Tėvynės", kad „T." perleistų ir kad visi SLA. Conn. lietuviai turėtų juos.

Ikišiol visi Conn. kuopų organizatoriai už prirašinėjimą naujų narių gaudavo dovanas, atlyginimą; dabar nutarta, kad laikinai dovanas panaikinti ir apskričio iždą sustiprinti, nes ikišiol organizatoriams ir apskričio valdybos nariams yra skolų virš $500. Kitais metais apskričio įeigos budavo didelės, nuo išvažiavimų atlikdavo netoli tukstančio dolerių pelno, o šiemet tik apie $70. Paveikslan, 1930 m. pajamų buvo $1,002.75 (išmokėjimų $917.06); 1931 m. pajamų jau tik $335.83 (išmokėjimų $396.76); šiemet nuo pikniko $70.61; nuo laimėjimo tikiečiukų $61.10; o išmokėjimų tik galima buvo padaryti dar užsilikusių sąskaitų iš 1928, 1929 ir 1930 m. apie šimtą suviršdolerių. Skolų dar lieka apie $400. Bet šių metų valdyba, taipgi naujai išrinktoji ir visi delegatai-nariai yra nusistatę apskritį sutvirtinti, vėl jį atstatyti į senas tvirtas pozicijas. Visoms kuopoms ir nariams dirbant, tas bus atsiekta.

Šiemet į apskričio valdybą išrinkta šie darbuotojai: pirmininkas B. Vedeikis (Bridgeport), vice pirm. P. Labanauskas (Hartford), sekretorius — Olga Ažunariutė (Waterbury), iždininkas — S. Bujanauskas (Ansonia), iždo glob. J. Sekys ir A. Šolis (Hartford), organizatorius A. Birieta (Manchester).

Sekamas 1933 m. metinis suvažiavimas įvyks Ansonia, Conn.

Waterburio 11 kp. p-lės, ponios ir visi darbuotojai delegatams ir svečiams paruošė labai gardžius ir gausingus pietus. Kaip pats suvažiavimas, taip ir vaišės įvyko „Ventos" salėje, Green St.

Waterburio lietuviai yra malonus, draugiški; smagu tarp jų rastis ir lietuviškais darbais kalbėtis.

1931—1932 m. apskr. valdyba vedama pirm. V. Alksninio rupinos kuodaugiausia apskričio gerove; taipgi neatsiliko ižd. A. Viznis ir kiti valdybos nariai. Pas pirmininką ir iždininką tvarka buvo geriausia, pavyzdinga ir jie gavo už tai delegatų pagirimų ir simpatijų. Gaila, kad jie nepasiliko ir toliau darbuotis SLA. labui. Bet kaip jau augščiau prisiminiau, naujai išrinkta valdyba irgi yra darbšti ir SLA. labui atsidavusi, tai ir ji daug gero padarys ir Conn. lietuviai vėl SLA. darbuose bus pirmutiniai, kaip seniau buvo.

Hartfordietis.

IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS

WEST PULLMAN, ILL.
Iš SLA. 55 Kuopos Susirinkimo.

Rugsėjo 11 dieną, West Pullman Park svetainėje įvyko SLA. 55 kuopos susirinkimas. Narių atsilankė vidutiniškai.

Pirmininkas, atidaręs susirinkimą, pranešė liudną žinią, butent, kad mirė Dr. A. J. Karalius, kuris vedė „Tėvynėje" sveikatos skyrių per aštuonis metus. Pagerbimui jo turime atsistoti. Nariai liudėjo, kad darbštaus vedėjo sveikatos skyriaus netekome ir kartu bendradarbio „Tėvynėje" pasigesime jo raštų. Lai bus visiems žinoma, kad to darbštaus žmogaus jau nebėra su mumis, bet jo raštai pasiliko su mumis ant visados. Dar bus proga skaityti, tik nebegirdėsime jo prakalbų ir paskaitų skaitant. Už jo pasidarbavimą del mųs, mųs kuopa nutarė išnešti užuojautos rezoliuciją jo šeimai ir patalpinti ją „Tėvynėje" ir „Naujienose".

Nutarta prisidėti prie SLA. šešto apskričio. Pranešta, kad neužilgo įvyks to apskričio suvažiavimas, todel išrinkti metiniai delegatai į jo suvažiavimus: J. Tamašauskas, K. Pocius, K. Luga, A. Statkus, K. Alvinskas, J. Andriuška ir J. Girčius; alternatai: K. Venskus ir J. Adomaitis. Delegatų pirmininku išrinktas K. Pocius, kurio pareiga bus sužinoti, kuris delegatų negalėtų į suvažiavimą nuvažiuoti ir tokiame atvėyje jis turės paraginti alternatus tas pareigas atlikti.

Kuopai nenorint mažinti mažą iždą užsimokėjimui į apskritį, tam tikslui paaukojo: K. Pocius $2, A. Statkus $1, o trukumą nutarė paimti iš kuopos iždo.

Pagal išrinktų delegatų bus matoma ir žinoma kiek mųsų kuopa turi narių. Mes nesislepiame nuo narių ir priešų; mes duodame žinoti, kiek narių turime kuopoje, tik čia nebus įskaityti nekurie suspenduoti. Kas kita yra su pabėgusiais iš mųsų kuopos, kurie yra susimetę antrame kuopos „sojuze". Ten „tavorščiai" nesako ir tikriems savo nariams, kiek jų kuopoje yra pilnai užsimokėjusių narių. „Komisarai" pasikviečia į savo susirinkimą simpatizatorius, kurie nemoka visai mokesčių tikslu, kad parodyti didesnį skaitlių narių ir kad tuo palaikyti narius į tą kuopą mokančius duokles. Jeigu „komisarai" nebutų tokius „umbukus" darę su savo nariais, tai jie jau senai butų išbėgioję iš tos kuopos. Manau vėliau ar anksčiau sužinos tuos jų „umbugus", bet bus jau pervėlu. Kazys, norėdamas buti nekaltu avinėliu, jau kelis kartus padavęs rezignaciją iš sekretorystės, nes nabagui, matyt, nusibodo dirbti veltui „komisarams", o paskui nenori, kad nariai jį sarmatytų už tokį jo darbą. Tad sumanė rezignuoti. Kodel Kazys nedavė niekada rezignacijos, kuomet jis buvo mųsų kuopoje sekretoriumi ir gavo algos $50 buržuiškais pinigais? Kazys nors ir karštas komunistas, bet jam buržuaziški doleriai patinka. Jeigu kas jį paprašytų grįžti prie mųsų kuopos dirbti ir tą pačią algą jam pažadėtų, tai jis su mielu noru sugrįžtų. Nabagas Kazelis įsikarščiavęs nubėgo pas komisarus dirbti, nes ten tikėjosi gauti algos, bet tas jo tikėjimas liko tik sapnas.

Sekantis SLA. 55 kuopos susirinkimas įvyks spalių 9 d., 2 valandą po pietų, West Pullman Park svetainėje. Visų narių pareiga atsilankyti ir užsimokėti mokestis, kurie jau esate skolingi, o kurie negalite užsimokėti mokestis, tai pareikalaukite paskolos.

Korespondentas.

—o—

SLA. 55 Kuopos Užuojautos Rezoliucija Del Dr. A. J. Karaliaus Mirties.

Rugsėjo 11 dieną, West Pullman svetainėje, SLA. 55 kuopos susirinkime pirmininkas K. Alvinskas pranešė liudną žinią, kad Dr. A. J. Karalius mirė. Pagerbimui velionies mųsų SLA. 55 kuopa išneša užuojautos rezoliuciją. Mųsų kuopos nariai įvertina darbus Dr. A. J. Karaliaus, kuris darbavos „Tėvynėje", vesdamas sveikatos skyrių per aštuonis metus. Kiekvienas mųsų kuopos narys sekė, skaitė ir mokinosi iš tų jo straipsnių. Pasigesime jo raštų „Tėvynėje", o labiausiai jo paties, kuomet nebegalės jis daugiau pasakyti gyvu žodžiu prakalbą ir paskaityti paskaitą. Lai kiekvienas narys žino, kad Dr. A. J. Karalius yra miręs, bet jo darbai pasiliko su mumis. Neužmirškime tuos raštus skaityti.

Lai buna Dr. A. J. Karaliui ramybė ramybės tėvynėje.

J. Tamašauskas,
SLA. 55 kuopos sekr.

WORCESTER, MASS.
SLA. 318 Kp. Perkeliamas Susirinkimas.

SLA. 318 kuopos sekantis susirinkimas yra perkeltas iš sekmadienio, spalių 2 d., į šeštadienį, spalių 8 d., 7-tą val. vakare. Mat spalių 2 d. Worcesterio lietuvių draugijos rengia Lietuvių Aviacijos Dieną, kurioje dalyvaus sekamą vasarą pasirįžę skristi iš New Yorko į Lietuvą lakunai kap. S. Darius ir lak. S. Girėnas, tai tokiam svarbiam parengimui esant SLA. 318 kuopos valdyba nutarė kuopos susirinkimą perkelti į augščiau pažymėtą vėlesnį laiką, kad nesutrukdžius ir parengimui ir kuopos nariams į tą parengimą atsilankyti.

Pagaliau ir mųsų kuopos vei kėjai išrinkti Aviacijos Dienos surengimo komisijon, butent: K. Kriaučialis, J. Rauktis, J. Janušonis, A. Šablinskas ir kt., todel net ir mųsų kuopos veikėjams tą parengimą rengiant kuopa negali su savo susirinkimu to parengimo trukdyti. Pasitikim, kad visi SLA. 318 kuopos nariai tame parengime dalyvaus, kuris įvyks jau visiems žinomoj vietoj tarpe Webster ir Oxford.

J. Mozuraitis,
SLA. 318 kp. koresp.

PITTSTON, PA.
SLA. 7 Kuopos Reikalai.

Rugsėjo 11 d. įvyko SLA. 7 kuopos susirinkimas. Nepribuvus susirinkiman kuopos iždininkui p. J. Kazakevičiui, nariai pradėjo teirautis kas atsitiko?

Paaiškėjo, kad p. J. Kazakevičius jau ilgokas laikas sveikatoj blogai jautėsi, ant galo buvo priverstas apleisti biznį ir pasiduoti ligonbutin gydytis.

Visi susirinkusieji nariai dideliai apgailavo del šio įvykio, nes p. J. Kazakevičius buvo kuopoj veikliu nariu, o prie tam dar daug patarnavo tiems kuopos nariams, kurie neatsilankydavo į kuopos susirinkimus, tad pas jį, kaipo kuopos iždininką, by kada mokesčius galėdavo užsimokėti. Dabar nariai to patogumo neturės ir bus priversti ateiti kuopos susirinkiman mokesčius užsimokėti.

Iždininko pareigas atliks kuopos finansų sekretorius.

Kuopos nariai daugumoje bedarbės skaudžiai paliesti, nes daug jų jau pusantrų metų nedirba. Daugumas jau gavo paskolas iš bedarbių fondo mokesčiam užsimokėti ir dar prašymai tokios paskolos nesilauja kuopon plaukę.

Finansiniai kuopa silpna; dar skolų turi. Parengimų, delei bedarbės, rengti negalima, todel iš šalies įplaukų kuopa neturi, o iš mokamų kuopos reikalams po 5c. mėnesiui, neužtenka visas išlaidas padengti. Priseis ką nors daryti, kad kuopos iždą sustiprinti.

A. Galinskas — fin. sekr.

—o—

Susirgo Jurgis Kazakevičius.

Plačiai SLA. nariams žinomas nenuilstantis darbuotojas, veteranas, buvęs SLA. Sekretorium p. Jurgis Kazakevičius, delei blogos sveikatos, apleido biznį (čeverykų ir kitokių reikmenų krautuvę) ir pasidavė gydytis į Jefferson ligoninę, Philadelphia, Pa. Yra viltis, kad p. J. Kazakevičius pasveiks ir dar pasidarbuos SLA. labui. Ligoninėje p. J. Kazakevičius pasidavęs po vardu George Cusick. A. G.

SPRINGFIELD, ILL.
SLA. 275 Kp. Pareiškimas Del Illinois Angliakasių Streiko.

SLA. 275 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko 11 d. rugsėjo, 1932, Labor Temple svetainėje. Buvo svarstoma kuopos reikalai ir padėtis tų narių, kurie yra prispausti finansiškai šiame depresijos ir išsiplėtojusios Ill. valstijos angliakasyklose bedarbės.

Taipgi pakelta klausimas ir apie „Tėvynės" No. 35 pirmame puslapy ir pirmoje skilty tilpusį Taylorvilliečio rašinį del čia einančio streiko. Duota įnešimas, paremta ir vienbalsiai nutarta išnešti protestą, kad „Tėvynės" redakcija priverstų to straipsnio rašėją atšaukti tokį nepamatuotą rašinėjimą. Tame rašiny sakoma, kad „Illinois valstijos angliakasyklų ir unijos atstovams pasirašius sutartį, atidaryta didelė didžiuma kasyklų. Komunistų vadovaujama angliakasių dalis pasirodė nepatenkinta sutartimi, ypatingai permaža alga — $5.00 dienoje".

Kadangi susivienijusių angliakasių Amerikoje buvusioj distrikto konvencijoj buvo nutarta, kad unijos vadovai susitarę su angliakasių savininkais turi duoti referendumu užgirti ar atmesti jų sutartį ir kad referendumo didžiuma balsų atmetė, tai mųs unijos vadovai nutarė antru kartu leisti referendumu balsuoti. Bet antram skaičiavime buvo paskirta lokalų atstovai daboti savo vadovus skaičiuojant balsus. Nors vietiniai laikraščiai paskelbė, kad ir antru kartu balsavimas perėjo atmetimu sutarties, bet tuojau pasklydo žinios, kad balotai pavogti. Nors lokalų nuskirti balsų dabotojai ir reikalavo, kad butų iš lokalų išimta kopijos ir skaitymas užbaigta teisingai, bet tas nieko negelbėjo ir mųs unijos vir šininkai sudarė sauvališką skaičių balsų ir tuojau nakčia pasirašė sutartį.

Ir kaip tuo rašiniu Taylorvilliškis nori mus priskirti prie komunistų arba įvardinti komunistų pasekėjais?! Mes prieš tokį pareiškimą protestuojame.

Kadangi obalsis $5.00 dienoje paliečia tik kelis dieninius darbininkus, o dauguma yra kontraktinių darbininkų, kurie gauna tik po 68c. už toną, tai jie negalėtų uždirbti daugiau, kaip nuo $1.50 iki $4.00 į dieną. Yra apskaičiavimas, kad dauguma angliakasių visai mažai dirba ir bėgy 12 mėnesių ir tokiam nelaimingam darbininkui tik po $6.00 į savaitę atatektų.

Mųs dabartinėje kovoje dalyvumą ima dalis pryčerių, kunigų ir šiaip profesionalų, žymių valdininkų bei didelė dalis inteligentų ir visi tie, kurie supranta Illinois valstijos angliakasių padėtį pritaria mųsų naujai unijai, kuri susitvėrė po vardu Progressive Miners of America.

SLA. 275 Kp. Komisija:
St. Janarauskas,
Vladas Feiferis.

NUO REDAKCIJOS. Jau praeitame „Tėvynės" num. prie springfieldiečio p. Joseph rašinio pažymėjome, kad redakcija rašydama pirmam pus lapiui žinias naudojasi didžiuliais amerikonų laikraščiais, todel pasitaiko kartais visai nesužiniai iš mųsų pusės pakartoti paskelbtas klaidingas žinias amerikonų dienraščiuose. Taip atsitiko ir su ta žinia, del kurios čionai SLA. 275 kuopa protestuoja. Apgailestaujame, kad suklaidinti amerikonų dienraščių žiniomis įleidome „Tėvynėn" tą netikslumą.

NEKROLOGIJA

BENTLEYVILLE, PA.
A. A. Motiejus Gramas.

Rugsėjo 2 d., Mercy ligoninėje mirė SLA. 171 kuopos narys Motiejus Gramas. Laidotuvėse patarnavo graborius McDonough iš Bealsville. Velionis buvo pašarvotas pas ponus Damanauskus, už ką jiems esame labai dėkingi. Palaidotas iš šv. Lukošiaus bažnyčios į parapijos kapines, o laidotuvių pamaldas atlaikė kun. Misius ir gražų pamokslą pasakė apie velionį, už ką visi draugai dėkojam kunigui Misiui.

Velionis Motiejus Bentleyville išgyveno 29 metus ir buvo mandagus, visame prisitaikė teisybės, tad ir buvo visų mylimas ir gerbiamas. Gimęs 1897 metais, Mariampolės apskrity, Liudvinavo vals., Kulokų kaime. Nuliudime paliko seseris Marę Grieštaraitienę Pittstone, Aleną Žvingilienę Inkermane, Oną Laurinaitienę New Yorke ir Agotą Zaneckienę, taip pat brolį Antaną Lietuvoje.

Velionis buvo aktingas S. L. A. 171 kuopos veikėjas ir taip pat Keistučio draugijoj veikė. Mųsų kuopoje buvo sekretorium ir kiek galėdamas darbavosi Susivienijimo labui. Abiejų draugijų nariai pasiliko labai nuliudę, kuomet neteko tokio aktyvaus veikėjo ir nuoširdaus draugo. Lai buna lengva velioniui Motiejui ilsėtis šaltų kapų žemelėje.

Pranas Kondratas.

SO. FORK, PA.
A. a. Jonas Raškauskas.

Rugsėjo 1 d. čia pasimirė a. a. Jonas Raškauskas. Velionis buvo 67 metų amžiaus, į Ameriką atvykęs 30 metų atgal. Iš Lietuvos paėjo iš Mariampolės apskričio, Jestrako kaimo, Pluliškių parapijos. Velionio žmona (po tėvais Marijona Šmulkščiutė) buvo mirus jau 9 metai atgal, todel a. a. J. Raškauskas gyveno pas savo dukterį ir žentą pp. Stumplius.

Velionis buvo labai geras, linksmo budo ir mielaširdingas žmogus. Todel jis su visais gerai sugyveno ir visi jį mylėjo bei gerbė. Nors velionis, savu laiku, ir norėjo prie SLA. prisirašyti, bet tuomet kai čia organizuota SLA. kuopa, buvo jau persenas ir todel negalėjo įstoti. Prie kitų organizacijų taipgi nepriklausė.

Velionis dideliame nuliudime paliko sunų Vincą Raškauską, kuris gyvena Toledo, Ind., dvi dukteris — Ievą Stamplienę ir Mortą Raškauskiutę, kuri yra dar tik 14 metų amžiaus. Prie velionio karsto sudėta daug ir gražių gyvų gėlių vainikų. Išrodė, kad velionis ilsisi gražiame gėlių daržely. Palaidotas rugs. 5 d. su bažnytinėmis apeigomis airių kapinėse, kur ir jo žmona ilsisi ir kuri turėjo nusipirkę lotus bei yra pastatyta gražus paminklas. Laidotuvėse dalyvavo visi giminės, išskyrus sunų, kuris ne galėjo atvykti. Taipgi dalyvavo daug vietinių lietuvių. Bažnyčioje, laikant mišias ir einant liudnoms ceremonijoms, ne vienam prisiėjo išlieti po graudžią ašarėlę. Po laidotuvių pp. Stamplių namuose dalyviams suteikta pietųs.

Visiems vietos lietuviams, grabnešiams, tiems, kurie suteikė gėlių, kurie paskolino automobilius palydėjimui į kapus ir visiems, kurie bent kuo prie šių laidotuvių prisidėjo varde sunaus ir mes tariame širdingą ačiu.

Velioniui gi tariame: mielas mųsų tėve, ilsėkis ramiai augštame Amerikos kalnely. Neužilgo ir mes pas tave atvyksime.

Jurgis Jr. ir Ieva Stampliai.

SLA. NARIŲ TRIBUNA

PAŠALINĖ SPAUDA IR SLA.

„Tėvynės" Redakcija savo editoriale pilnai teisingai nurodo, kad pirmiausiai kalti patys SLA. kuopų vadai už telpančius pašalinėje spaudoje konksmingus Susivienijimui raštus. Pavyzdžiui galima paimti kad ir mųsų kuopos išnešta rezoliuciją pereito SLA. Seimo reikalu. Tikrai žinau, kad ta rezoliucija trijose kopijose buvo pasiųsta tuo patim kartu „Tėvynės" Redakcijai ir dar dviejų laikraščių redakcijoms, Į kelias dienas po pasiuntimui rezoliucijos gautas „Tėvynės" redaktoriaus laiškas, kuriame rimtai nurodyta tokios rezoliucijos netikslumai ir gerb. „Tėvynės" redaktorius patarė sekamam kuopos susirinkime tuos rezoliucijos netikslumus atitaisyti, kad rezoliucija butų rimta ir galima butų ją patalpinti SLA. organe, jei kuopa mato reikalo tokią rezoliuciją skelbti.

Rezoliucijos autoriai patys sutiko su tokia „Tėvynės" redaktoriaus nuomone ir nurodymais, bet jau pervėlu buvo rezoliuciją taisyti — ji jau tilpo pašaliniuose laikraščiuose pirma, negu gautas „Tėvynės" redaktoriaus nurodymas rezoliucijos netikslumų. Pasiuntę rezoliuciją pašaliniams laikraščiams veikėjai patys gailėjosi tai padarę, bet jau buvo padaryta ir atitaisyti pervėlu.

Daugely atsitikimų veikia veikėjų užsispyrimas, kad jo parašytas raštas turi tilpti laikraščiuose. Jei SLA. organo Redakcija tokio rašto netalpina, tai jie vistiek jį siunčia į pašalinę spaudą ir toji patalpina. Tuomet džiaugiasi, kad jų nuomonė yra labai svarbi, nes laikrašty tilpo. Nors kitam rimtai pažiurėjus į tokią nuomonę ji neverta nė išvalgyto kiaušinio, bet jos autorius patenkintas, kad jo raštas tilpo laikrašty. Todel drąsiai galima sakyti, kad apie 90 nuošimčių telpančių raštų pašalinėje spaudoje SLA. reikalais, telpa iniciatyva ir pastangomis pačių SLA. narių, o tik 10 nuoš. pačių laikraščių redaktorių iniciatyva ir dažniausiai redaktoriai savo raštus remia SLA. narių jiems siunčiamais raštais.

Tokiu budu už kišimasi pašalinės spaudos į SLA. reikalus pirmoje vietoje yra kalti patys SLA. veikėjai. Bet negalima paliuosuoti nuo atsakomybės ir pašalinių laikraščių redaktorių, kad jie be niekur nieko viską deda savo laikraštin, ką tik jiems SLA. nariai organizacijos reikalais prisiunčia. Keisčiausia yra, kuomet laikraščio redaktorius pats yra SLA. nariu ir gerai žino, kad jo bendradarbis falsifikuoja esamą organizacijos padėtį, arba padidina dalykus, vienok talpina tokį raštą net be jokios savo pastabos. Tokių atsitikimų butų galima tiek ir tiek nurodyti.

Todel pašalinių laikraščių redaktoriai yra lygiai kalti už nenaudingų Susivienijimui raštų skelbimą tuose laikraščiuose, kaip ir tokius raštus gaminanti SLA. veikėjai. O nenaudingiausi tokie raštai, kuriuose yra skelbiama organizacijos diskreditavimas bent kuriuo žvilgsniu. Juk nekartą teko pašaliniuose laikraščiuose pastebėti net tokių raštų, kad SLA. panešti nuostoliai del ekonominio krizio dvigubai ir daugiau padidinami. Tas kelia nariuose nerimą, o visuomenėje nepasitikėjimą mųsų organizacija. Lygiai konksmingi ir tokie raštai, kurie kelia vaidus narių tarpe ir sėja nepasitikėjimą organizacijos viršininkais ir jos veikimu. Jei šiandie nekuriose SLA. kuopose eina vaidai, tai didžiumoje atsitikimų yra kalta pašalinė spauda, kuri talpindama visokių slapukų korespondencijas apie kuopos veikėjus ir veikimą tuos vaidus sukėlė.

Susivienijimas yra perdaug svarbi organizacija Amerikos lietuvių gyvenime, kad jos reikalais žaisti kokiai nors grupei ar atskiriems asmenims politinio kapitalo sudarymui. Todel mano manymu, kaip SLA. veikėjai, taip ir pašaliniai laikraščiai turėtų atsižvelgti pirmiausiai į tai, kad ne tiek pakenkiama savo idėjiniams ar politiniams priešams, kiek pakenkiama pačiai organizacijai nesąmones jos reikalais skelbiant, nors tuos reikalus ir jungiant su asmenimis — organizacijos viršininkais. Jokis organizacijos vadas nėra amžinas — šiandie organizacijos prieky stovi vienas veikėjas, rytoj stovės kitas veikėjas, o organizacija pasilieka ta pati. Todel ar išmintinga kenkti bent kokiu atvėju organizacijos reikalams vien delto, kad jos vadovybėn pastačius kitus asmenis?

Nesu tokio siauro nusistatymo, kad laikyčiau už blogą SLA. veikėjams, kuomet gerais norais vaduodamiesi bando apsireiškiančius organizacijoj netikslumus nurodyti, arba esamus netobulumus pakritikuoja. Bet visam kam turi buti ribos ir nuosakumas. Daug kas ir man Susivienijime nepatiko ir šiandie nepatinka. Bet artimiau su tais reikalais apsipažinęs patyriau, kad kitaip buti negali, kad valstijų įstatymai verčia organizaciją taip elgtis tais reikalais, kuriuos maniau esant reikalingu kitaip sutvarkyti. Nuodugniai vieno ar kito dalyko nežinant, rodos mųsų supratimas apie tuos dalykus yra logingas ir pamatuotas. Bet kuomet giliau tuos dalykus patyrinėji, tai pamatai, kad klaidingai juos supra-

tai, sau ir kitiems klaidingai perstatydavai.

Visų netikslių rašinėjimų S. L. A. reikalais išvengimui siulyčiau sekamas taisykles: visi SLA. veikėjai turėtų visus raštus, kuriais kritikuojama organizacijos reikalai, pirmiausiai siųsti SLA. organui. Jei organo Redakcija del vienos ar kitos priežasties tokių raštų netalpintų, tuomet su Redakcijos paaiškinimu, delko tokių raštų netalpina, pasiųsti juos pašaliniams laikraščiams, jei rašinio autorius nesutinka su „Tėvynės" Redakcijos nurodomomis priežastimis delko tokis raštas netinka skelbti S. L. A. organe.

Toliaus, tie visi Amerikos lietuvių laikraščiai, kurie pritaria Susivienijimui ir kurie norėtų musų organizaciją matyti kuotobuliausia, turėtų reikalauti iš savo bendradarbių, kad visas kritikas Susivienijimo reikalais pirmiausiai siųstų SLA. organui. Tik tokias kritikas pateisinamai galėtų talpinti pašaliniai laikraščiai, kurias atmeta SLA. organo Redakcija, bet ir tai turėtų reikalauti iš savo bendradarbių prisiųst pašalinių laikraščių Redakcijoms ir „Tėvynės" redaktoriaus paaiškinimą, del tokių priežasčių tokio rašinio netalpino SLA. organas. Jei pašalinio laikraščio redaktorius matytų, kad rašinys atmestas nepamatuotai, tuomet visai pateisinamai galėtų jį patalpinti.

SLA. veikėjai ir pašaliniai laikraščiai prisilaikydami tokios tvarkos SLA. reikalais rašant, užtikrinu, šimtu nuošimčių butų prašalinti visi netikslųs rašinėjimai pašalinėje spaudoje musų organizacijos reikalais. Žinoma, čia kalbu tik apie tuos pašalinius laikraščius, kurie pritaria Susivienijimui. SLA. priešams jokios taisyklės neuždarys burnos.

A. L—tis.

SLA. ORGANIZATYVIS DARBAS.

SLA. Pildomoji Taryba, organizatoriai ir visi nariai visuomet pageidauja kuodaugiausia naujų narių prie SLA. prirašyti. Tame reikale buvo ir yra daug darbo ir energijos pašvenčiama. Kai kurie SLA. nariai yra tos nuomonės, kad iš Centro pilnai apmokamus organizatorius užlaikyti. SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Kom. pirm., adv. F. Bagočius, SLA. 37-me Seime savo raporte, varde šios komisijos, rekomenduoja Susivienijimui vygdyti planus SLA. lėšoms užlaikyti nuo 100 iki 200 pilnai apmokamų organizatorių. Sulig to siulymo toki organizatoriai privalo darbuotis panašiai kaip kad apdraudos kompanijų agentai.

Gal gerb. adv. F. Bagočiaus ir kitų komisijos narių yra ir nuoširdus velijimai organizacijos labui, bet mano supratimu iš Centro arba SLA. lėšomis samdyti organizatoriai nei kiek pirmyn nepastumės SLA. augime narių. Jei toki organizatoriai ir prirašytų pora dešimtų naujų narių daugiau, bet kiek tai lėšuotų finansiškai Susivienijimui? Iš praeities jau žinome, kad Centralinis organizatorius be pagelbos vietinių kuopų organizatorių bei veikėjų nedaug tegali narių prirašyti. Inšurance arba apsaugos kompanijų įstatai, užvedimas ir tvarkymasis yra daug kuo skirtingesni negu musų Susivienijimo. Jųjų įstatymai leidžia priimti arba likti nariais suaugusius ir vaikus be skirtumo tautybės jei amžius ir sveikata jiems leidžia, kuomet SLA. konstitucija aiškiai nusako ir butinai reikalauja, kad šios organizacijos nariais gali but tik parinkti lietuviai. Tiesa, atsitikime per apsivedimą svetimtaučių su SLA. nariais, jie gali likti SLA. nariais. Bet SLA. konstitucija įžanginiam paragrafe sako: „Suvienyti į brolišką raryšį visus abiejų lyčių, **doro pasivedimo vertus garbės lietuvius,** neatsižvelgiant į jų tikėjimiškas ar politines pažiuras". Aiškiai matom, kad SLA. nariai privalo buti geri lietuviai. Todel, pasiremiant šiuo konstitucijos paragrafu, Susivienijimui nėra jokio reikalo samdytus agentus užlaikyti. Dabartinis patvarkymas SLA. narių organizavime yra kuotinkamiausias ir garbingiausias. Prie to, nuo SLA. 36-to Seimo jau yra dvigubai padidinta organizatoriams atlyginimas: už kiekvieną naują narį bei narę organizatorius gauna iš Centro nuo $1.00 iki $2.50, sulig apsaugos laipsnio. Šale to, už suorganizavimą naujos kuopos gauna $25.00 dovaną. Karts nuo karto Seimai arba Pildomoji Taryba skelbia vajų prirašinėjime naujų narių ir teikia speciales dovanas. Taipgi kai kurie apskričiai nuo savęs irgi duoda organizatoriams dovanas. Na ir dar ko reikia? Nejaugi mes norėtume įvesti tokią tvarką, kad Centras organizatoriam mokėtų algas, o jie iš tos algos pirktų del S. L. A. naujus narius? Prie dabartinio patvarkymo organizatoriai ir dauguma veikėjų darbuojasi iš pasišventimo. Organizatoriai, ką jie gauna, atlyginimą, užsimoka kelionės lėšas ir dar jiems lieka ant poros čeverykų, jei kurie netingi darbuotis.

Pamastykime rimčiau ir plačiau apie pilnai iš Centro apmokamus SLA. agentus. SLA. Sekretorius p-lė P. Jurgeliutė 37-me Seime savo raporte pažymi, kad SLA. turi išviso 360 kuopų. Na, tai tiek yra ir organizatorių, o gal ir daugiau, nes kai kurios kuopos turi po du organizatoriu. Priegtam yra ir apskričių organizatoriai. Todel viso susidarys nemažiau, kaip 400 žmonių ir jie visi garbingai darbuojasi del SLA. atliekamu laiku nuo savo kasdieninio darbo. Bet jei mes susilauksime arba įvesime patvarkymą, kad nors vienas organizatorius bus pilnai iš Centro apmokamas — darbas organizavime SLA. narių nebus harmoningas, nes tuomet kuopų organizatoriai atvirai pasakys: „Tegul Centro apmokami agentai atvažiuoja ir narius prirašinėja, nes jie gauna pilnai atlyginti.".

P-nas F. Bagočius sako, kad iš nuošimčių apmokami organizatoriai galės pilnai pasilaikyti. Mes šiandie į tuos nuošimčius turim rimtai žiurėti ir jų neeikvoti kur nereikia. Galiu drąsiai pasakyti, jei ne praeities sutaupinti nuošimčiai, tai šiandieninis pašelpos skyrius butų kebliam padėjime. Sulig SLA. Sekretoriaus raporto 37-tam Seimui, per pastaruosius du metus į pašelpos fondą sumokėta $194,843.55, gi tuo pačiu laiku išmokėta $219,466.50. Vadinasi dviejų metų nedatekliai pašelpos fondui $24,622.95. Klausimas: kur gi tą sumą pinigų paimti ir dapildyti be specialių mokesčių, jei ne nuošimčiai? Dabartinę SLA. organizavimo sistemą mes privalom remti ir ateity jos laikytis, nes ji yra gana tobula, garbinga ir kaipo apdraudos, pašelpos ir labdarybės fraternalei organizacijai atatinka.

Pagaliau, nepaisant kokias reformas organizavime mes pasirinksime, bet jei tarpe pirmaeilinių veikėjų nebus sutikimo, bendro fronto veikime — viskas bus niekai ir organizacijos iždas apmokėjime organizatorių bus eikvojamas veltui. Čia reikalinga ne organizatorius samdyti, bet visupirma prieiti prie bendro susitarimo tiems, kurie jau suorganizuoti. Mes visi aiškiai matom, kad po SLA. 37-tam Seimui organizacijos veikimas laipsniškai puola. Grupinis užsivarinėjimas, neapykanta jau pasiekė viršunes. Musų organizacijos reikalai keičiasi atbulai: suvažiavus atstovams Seime tikėtasi, kad viskas susibendrins pasekmingesniam veikimui, bet po Seimo prasideda ardytis ir buvusie bendrumo ir draugingumo likučiai. Labai apgailėtina, kad lietuviai toj didžiulėj šeimynoj negali broliškai sugyventi.

A. Birieta,
SLA. 207 kp. narys.

ŽODIS SLA. KONSTITUCIJOS KLAUSIME.

„Tėvynės" No. 32, š. m., tilpo p. A. Birietos straipsnis „Daugiau Patyrimo ir Rimtesnio Veikimo", kur yra aiškinama tuli naujai pataisytos SLA. konstitucijos paragrafai, ypatingai ligoje pašelpos gavimo, ar negavimo sulaukus senatvės.

P-as Birieta ve ką pasako: „Truputį apie SLA. pataisytą konstituciją, kurią SLA. Įstatų Komisija pagamino ir kuri nesenai tilpo organe. Tarpe S. L. A. narių ir pašalinių skleidžiamos kalbos, buk ta konstitucija nusako, kad narys budamas 60 metų amžiaus neturės teisės gauti pašelpos ir jau nebeliks SLA. nariu. Tikrai nieko panašaus ten nėra pasakyta". Ir taip toliaus yra aiškinama ta pataisyta konstitucija. Ponas Birieta ir kiti lai nemano, kad aš noriu bent ką nužemintı; visai ne: kaip tik priešingai — duodu didelį kreditą p. A. Birietai už jo drąsą „kibti į akį" tai musų naujai pataisytai konstitucijai. Bet lai buna leista ir man tarti kritišką žodį.

P-as Birieta, augščiau paminėtuose sakiniuose, kalba apie pašelpą. (Pašelpa, reiškia ligoje pašelpą). Vėliaus jis ve ką sako: „Tėvynės" 23 num. konstitucijos skirsny 6-me, paragrafe 6-me (senatvė) pasakyta: „Susivienijimo narys, budamas gerame stovy, išbuvęs Susivienijimo nariu netrumpiau kaip dvidešimts penkis metus ir užbaigęs šešiasdešimts penkis metus savo amžiau, ar daugiaus, gali prašyti Pildomosios Tarybos ar Augščiausios Sueigos, kad išmokėtų jam pusę pomirtinės, nurodytos jo narystės paliudijime sumos", ir taip toliaus. Čia p. Birieta kalba jau apie apdraudą (Apdrauda reiškia pomirtinę). Pradeda apie pašelpą, baigia apie apdraudą ir tuo klaidina pats save ir kitus S. L. A. narius. Tie gandai, apie kuriuos p. Birieta kalba, kila ne iš apdraudos skyriaus, bet iš pašelpos, ir ve kodel: Naujai pataisytoje konstitucijoje, kuri yra atspausdinta į knygos formą, Skyrius XIII, paragrafas 9, ant 48 lakšto, „Pašelpos Ligoje Apribavimas" ve kas pasakyta:

„9. Narys, ėmęs pašelpą ligoje per du šimtu ir keturiasdešimts (240) dienų paeiliui ar su pertraukomis, negali daugiau gaut jokios pašelpos. Narys, užbaigęs 65 metus savo amžiaus, negali gauti pašelpos ligoje". Taigi kaip matome paskutinis sakinys minėto skyriaus ir paragrafo aiškiai nusako, kad narys, užbaigęs 65 metus savo amžiaus, negali gauti pašelpos ligoje. Kodel? Pats sakinys atsako: delto, kad yra užbaigęs 65 metus savo amžiaus.

Augščiaus suminėti paragrafo sakiniai ir daugelis kitų pataisytoje konstitucijoje sakinių kaip tik ir kelia tuos vadinamus gandus tarpe musų SLA. narių. Jei kurie nesate studijavę tos naujai pataisytos konstitucijos — patartina pastudijuoti. Kas butų atsitikę jei SLA. 37 Seimas butų priėmęs tokią konstituciją, kuri taip neaiškiai ir netinkamai yra daryta? Tuomet mes, S. L. A. nariai, už kiekvieną įvykį turėtume ginčytis konstitucijos paragrafus besiaiškindami.

Esame prityrę iš senos konstitucijos neaiškumų, kaip kad ir Dr. Viniko kandidaturos klausime, arba ir SLA. 14 kuopos teisių reprezentavime buvusiame SLA. Seime: tuli, ir didžiuma SLA. narių, pagal dabartinės senos konstitucijos aiškinimų, suprantame 14 kuopos delegatų į Seimą priėmimą taip, kaip konstitucija nusako, gi ponas Gegužis tą paragrafą visai kitaip supranta ir jį mums aiškina. Taigi, neaiškumai konstitucijoje yra priežastimi nereikalingų ginčų. Gerą ir tobulą konstituciją bei jos paragrafus ir sakinius visi vienaip turėtume suprasti, o ne kitaip.

Sena musų konstitucija yra gana miglota, gi patisyta konstitucija yra dar tamsesnė. Pavyzdžiui: Skyrius II, paragrafas 5, „Sudėtis": „Augščiausios Sueigos Seimas susideda iš kuopų rinktinių atstovų, kuriuos kuopos renka priderančiu budu, kaip yra kitoj vietoj nurodyta. (Kur kokioje vietoje?), bet antra ištarmė to paties paragrafo sekamai skamba: „Kuopų išrinktieji ir galinti balsuoti atstovai turi sudaryti mažiausia du trečdaliu". Ką gi tokis sakinys reiškia ir kas su juo bandoma nurodyti bei išaiškinti? Man atrodo tikras galvosukis. Na, o čia konstitucijos tik pati pradžia, toliaus tokių galvosukių randasi ir daugiau. Šiuo kartu užteks ir tiek, nes čia aš matau reikalą daugiau domės kreipti į p. A. Birietos iškeltus pertaisytos konstitucijos paragrafus.

Jis sako: „Tiesa, ‚Tėv.' No. 23-me, skirsny 8-me ir ‚Tėvynės' num. 24-me, paragrafas 17-tas nusako, kad narys susirgęs senatvės liga negaus pašelpos". Toliaus p. Birieta ve kaip tą senatvės klausimą aiškina: „Gal iš šimto vienas to dagyvena, nes žmogus, ar žmona, iki 75 metų amžiaus dar pajėgia dirbti šiokį tokį darbą ir senatvės liga toki žmonės arba nariai nesirgs". Toliaus jis nurodo: „Didelis skaičius žmonių, nuo 60 metų amžiaus, jau ir keliauja į amžiną pasilsį". Aš sutinku su pastaruoju p. Birietos sakiniu, kad jis arba ji ir mes patys, gilios senatvės neturime progos sulaukti ir kad netik iš šimto vienas (Sulig A. Birietos pareiškimo), bet gal iš tukstančio vienas sulauksime tokios senatvės ir sirgsime senatvės ligo. Jeigu tokis mažas nuošimtis S. L. A. narių gali sulaukti senatvės, tai kokiems galams dėti į konstituciją tokius paragrafus, kurie neturi savy prasmės ir tik baido musų lietuvius nuo prigulėjimo prie SLA. ir kurie baido ir jau prigulinčius narius iš SLA. — mesti organizaciją? Laimė, kad ta pataisyta SLA. konstitucija nėra galėje, todel aš ve ką norėčiau patarti: Kiekviena SLA. kuopa butinai turėtų išsirinkti komisiją, kurios pareiga butų studijuoti pataisytos, lygiai ir senos konstitucijos, paragrafus ir laiks nuo laiko pareikšti mintis kad ir kritiškoje formoje SLA. organe. Žieminis sezonas artinasi ir tie ilgi vakarai dažnai buna gana nobodus, tad kodel neišbandyti mano siulomą receptą? Atminkime, kad konstitucijos tobulumas priklauso nuo visų SLA. narių gabumo: jeigu mes, S. L. A. nariai, sugebėsime subudavoti stiprų SLA. pamatą — konstituciją, tuomet ta musų pastogė, SLA., pergyvens audras ir mes visi Amerikos lietuviai rasime vietą po tai pastoge. Todel visi su gerais norais, stokime į darbą.

A. J. Viznis.

GANA REZOLIUCIJŲ IR PROTESTŲ.

Protestai ant protestų, rezoliucijos ant rezoliucijų, kurios taip šauniai rašomos ir skelbiamos pašalinėje spaudoje S. L. A. reikalais. Skaitai žmogus ir galvoji: ką gi tas viskas reiškia?

Kokios nelogingos tos rezoliucijos, tai užtenka prisiminti šis faktas: SLA. 37-tą Seimą sudarė kuopų rinkti delegatai ir kadangi kuopų delegatai Prezidentu išrinko p. Gegužį, tai šiandie protestuojama prieš p. Gegužį. Na, ar loginga taip daryti? Ypatingai daugiau keista, kuomet protestuoja net tos kuopos, kurių delegatai balsavo už p. Gegužį. Už ką čia p. Gegužis kaltas, kad už jį kuopų delegatai balsavo?

Mano supratimu, tai kuopos turėtų protestuoti prieš savo delegatus už tai, kad jie balsavo netaip, kaip kuopos narių didžiumai norėjosi. Ir tokių protestų nėra reikalo skelbti spaudoje, kurie nieko gero neatneša musų Susivienijimui.

Dar tik nesenai SLA. apsivalė nuo frakcijinių nesmagumų ir vėl dabar gimdyti frakcinius nesmagumus, tai daugiau negu keista. Taigi mano žodis del gerovės SLA. yra sekamas: apsistoti rašyt nenaudingas rezoliucijas ir savo petį priremti prie bendro vežimo, prie organizacijos reikalų palaikymo, ir mes nepasijusime, kaip vėl busime ant lygaus kelio.

Vladas D—čius.

JAU LAIKAS SUSTOTI.

Nuo prasidėjimo SLA. viršininkų rinkimo pereitų metų rudenį, kaip ir priešseiminiu laiku ir net dabar po Seimui eina bergždžia kova del SLA. viršininkų. Daug popieros prirašyta, prikalbėta: vienas sakosi rašo teisybę, kitas tą jo teisybę užginčina ir taip malimas eina be galo, be jokios naudos.

Jeigu Bagočius butų Seimo išrinktas Prezidentu — bučiau sakęs gerai. Kuomet dabar yra išrinktas Gegužis SLA. Prezidentu, tai irgi sakau gerai. Po priedanga pažangiųjų ir kitokių vardų vesti ginčus ir polemikas kas turėjo buti SLA. viršininkais, yra visai bergždžias ir nenaudingas darbas.

Meldžiamieji, nekankinkite laikraščių skaitytojų su tomis polemikomis, nes jau nusibodo ir įgriso jas skaityti. Daugelis visai neskaito tų polemikų. O ypatingai kas rašo polemikas, tegul nesidangsto slapyvardžiais, nes tokie raštai yra be vertės — tik popiera bereikalingai sudarkoma.

F. Mikolainis.

KODEL KITI GERESNI UŽ SLA. NARIUS.

SLA. 115 kuopos veikėjas p. Adomaitis visai teisingai nurodo „Tėvynėje" kokion keblion padėtin pastatoma SLA. kuopos, kuomet Pildomoji Taryba reikalauja kuopų garantijos už jų nariams teikiamas paskolas iš Centro duoklių užsimokėjimui. Ir kodel kuopa turi buti atsakominga už tas narių paskolas? Kuopos tomis paskolomis visiškai nesinaudoja, o jei kurios kuopos išde lieka nario mokesniai kuopos reikalams, tai tik mažą dalelę tos paskolos sudaro. Kodel nariai negalėtų buti atsakomingi tiesiai Centrui, kuris galėtų iš narių paskolas iškolektuoti išmokėdamas nariams pašelpas ar pomirtines?

Pagaliau, kam tokias pašelpas užvardinti paskolomis, tai daugeliui narių nesuprantama. Tos paskolos duodamos iš Našlių ir Našlaičių Fondo, taigi iš labraringojo fondo. Kuo yra geresni tie SLA. nariai, kurie skurde patekę del nesveikatos ar duondavio mirties už tuos narius, kurie del netikusios ekonominės sistemos tokiam pačiam skurde patekę? Kodel iš vienų nieko nereikalauti už duodamas iš to paties fondo pašelpas, kuomet kitiems duodamomis pašelpomis net SLA. kuopos apkraunamos atsakomybe? Vis tik labai keistas tokis Pildomosios Tarybos patvarkymas.

Bet kažin kodel SLA. nariai laikomi kokiais tai posuniais dalinamomis ir iš SLA. Tautinių Centų Fondo pašelpomis. Musų kuopos delegatai raportavo iš praeito Seimo, kad paskirta iš Tautinių Centų pusantro tukstančio dolerių ir S. L. A. nariams sušelpti, bent duokles užsimokėti. Bet Seimo vedėjas p. Gegužis paaiškinęs į vieno delegato paklausimą, kad iš tos sumos bus teikiamos nariams paskolos.

Kokia ironija! Apie du tukstančiai dolerių Tautinių Centų Fondo pinigų išdalyta dovanomis įvairioms įstaigoms. Bet kaip tik to paties fondo pinigai eina SLA. nariams, taip greitai jie virsta paskolomis. Kodel? Kodel Susivienijimui yra geresni visiškai pašaliniai žmonės, Lietuvos našlaičiai ar Vilniaus lietuviai už paties S. L. A. narius? Jei tautinių Centų fondo pinigais skiriamos aukos pašaliniams reikalams, tai kodel neturėtų buti aukojama ir SLA. nariams iš to paties fondo duklėms užsimokėti? Juk tie pinigai, duodami SLA. nariams, vėl sugrįžta į organizaciją. Bet pašaliniams reikalams dovanos-aukos, o S. L. A. nariams tik paskolos iš to paties fondo. Keista, ar ne?

Ona Jonaitienė.

Lietuvos Atstatymo B-vės Reikalu

Visį suinteresuoti asmenys ir musų plačioji visuomenė jau senai žino šios Bendrovės vargus ir problemas ir apie tai nekartosime. Bendrovė turi dar pusėtinai turto, kurį reik likviduoti, bet dabartinis direktoriatas negali to padaryti be šėrininkų įgaliojimo, o šėrininkai gali įgalioti tiktai metiniam savo suvažiavime, kuriame yra šėrininkų kvorumas. Per kelioliką pastarųjų metų buvo daryta viskas, kas galima, kad kvorumą turėti, bet vis nepasisekė. Praeitame suvažiavime senasis direktoriatas, o labiausiai Bendrovės sekretorius, buvo įtariami, kad jie tyčia nesistengia turėti kvorumo, idant tokiu budu galėtų „pabaigti Bendrovę suvalgyt". Todel patariant tiems šėrininkams, kurie rodė direktoriatui nepasitikėjimą, buvo išrinkta specialė pakaitų (proxy) komisija iš J. J. Bačiuno, J. Ambraziejaus ir Dr. Venciaus, kuriems buvo pavesta surinkti pakaitas nuo visų šėrininkų, kad bent 1933 metų suvažiavimas, kurs įvyks sekamą sausio mėnesį, turėtų kvorumą.

Gautos žinios iš komisijos narių parodo, kad komisijos pastangos neatneša tikėtų vaisių ir surinktų pakaitų skaitlius yra labai mažas. Nekurie šėrininkai atsisako pakaitas duoti politiškais, kiti asmeniškais, sumetimais. Todel prisieina visiems šėrininkams paaiškinti sekantį:

1. Tie šėrininkai, kurie galės suvažiavime dalyvauti, nereikalauja niekam pakaitų duoti. Nes visos pastangos yra dedamos tik tam, kad šėrininkų balsai but atstovauti ypatiškai, arba per pakaitas, suvažiavime, tai viskas.

2. Šėrininkai tų kolonijų, iš kurių bent kas tikrai mano suvažiavime dalyvauti, gali savo pakaitas išduoti tam, kas dalyvaus.

3. Visi šėrininkai, kurie patys negali dalyvauti ir kurie neturi draugo ar kaimyno, kuriam pakaitą galėtų paduoti, gali savo pakaitą išpildę pasiųsti bile vienam iš komisijos narių, o jei nė vienu iš jų nepasitiki, tai bent vienam iš dabartinių Bendrovės direktorių.

4. Pakaitoms, nežiurint kam bus balsas pavestas, galima vartoti tas formas, kurias komisija išsiuntinėjo. O jei randasi bent vienas šėrininkas, kuris tų formų nėra gavęs, tuojaus lai kreipiasi prie Bendrovės sekretoriaus ir jam bus pasiųsta.

5. Visų parankumui ir pasirinkimui žemiau yra paduodami komisijos ir direktorių vardai ir antrašai; neatidėliojamai priduokit savo pakaitas kam patinka ir tuomi sutaupykit Bendrovei didelius iškaščius ir direktoriatui nesmagumus. Pakaitų Komisija: J. J. Bačiunas, Sodus, Mich.; J. Ambraziejus, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.; Dr. B. Vencius, 499 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Direktoriai: pirm. A. Mikalauskas, 2309 E. 21-st St., Brooklyn, N. Y.; vice pirm. P. Bukšnaitis, 10440 — 117-th St., Richmond Hill, L. I. N. Y.; sekr. A. B. Strimaitis, G. P. O. Box 127, New York, N. Y.; ižd. A. S. Trečiokas, 197 Adams St., Newark, N. J.; kiti direktoriai: X. Strumskis, 10356 — 103-rd St., Richmond Hill, L. I. N. Y.; B. J. Schegaus, 134 Broadway, Brooklyn, N. Y.; S. Kišonas, Barrington, N. J.; Adv. F. J. Bagočius, 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.

A. B. Strimaitis,
L. A. B-vės sekr.,
G. P. O. Box 127,
New York, N. Y.

—Tik tas jaunuolis gali jaustis laimingu, kuris moka savo tėvų kalbą.

— Kiekvienos motinos pareiga paraginti savo dukteris bei sunus apsirupinti rytojum.

— Kurios šeimos apsidraudę Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tos sulaukę rytojaus džiaugiasi.

"TĖVYNĖ"
Spausdina Šiuos
Spaudos
DARBUS

Konstitucijas	Knygas
Cirkuliorius	Tikietus
Kopertus	Laiškus
Vizitines	Kvitas
Korteles	Ofišas
Plakatus	ir t. t.

S.L.A. kuopos, draugijos bei pavieniai, kada jums yra reikalinga kas nors spausdinti, kreipkitės pas mus šiuo antrašu:

LITHUANIAN
ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th Street,
NEW YORK, N. Y.

Kaip Mes Vaduojam Vilnių

Rašo V. M. Čekanauskas.

Kokiu Budu Galim Vilnių Vaduoti.

Iki šiol lietuviai pasitenkinome Vilniaus vadavime tik šukavimais: „Mes be Vilniaus nenurimsim!" Šukavimų yra labai daug Lietuvoj ir Amerikos lietuvių susirinkimuose, organizacijų seimuose ir spaudoje, bet rimtų organizuotų pastangų per pastarus 12 metų Vilniaus vadavimui buvo labai maža. Kiekvienas rimtas lietuvis žino, kad šukavimais Vilnių neatvaduosim, kad Vilnių vaduoti reikia ne šukavimų, bet rimto, planingo, įtemp to organizuoto darbo, reikia visos lietuvių tautos vieningos organizuotos akcijos, agresingos diplomatinės akcijos ir propagandos.

Kad pastačius Vilniaus vadavimo veikimą Lietuvoje, Amerikoje ir kitose šalyse, kad išaiškinus Vilniaus vadavimo problemą ir kad sudarius pasauly teisingą supratimą Vilniaus problemos, sudarant Lietuvai palankią pasaulinę opiniją Vilniaus vadavime, tai reikia praktiškos informacijinės propagandos. Tik per platų propagandinį veikimą mes informuosime pasaulio visuomenę ir sudarysime politiškose sferose teisingą Vilniaus problemos supratimą ir tuo budu palengvinsime savo kovą Vilniaus vadavime, padarysime palankesnes sąlygas Lietuvai kovą laimėti.

Neužilgio sukaks lygiai 12 metų kaip lenkai okupavo rytinę Lietuvos dalį su Vilnium. Per tą ilgą laiką lietuviai neįstengė sudaryti rimtą organizacijinę akciją nei sukelti pakankamą sumą kapitalo Vilniaus vadavimo reikalams, suteikimui okupuoto krašto lietuviams medžiaginės paramos palaikymui jų tautinių ir kulturinių įstaigų. Okupuoto krašto lietuviai tapo palikti jų likimui. Tas rodo, kad lietuviai Vilniaus vadavimo reikale rimtų pastangų iki šiol neparodėme, tik šukavimais Vilnių vadavome.

Vilniaus Problema.

Vilniaus problema reikalauja iš mųs daugiau ir rimtesnės akcijos. Kol nebus rimtai susidomėta ir imtasi rimto organizuoto darbo Vilniaus vadavimui, tol nebus teigiamų pasekmių. Neužtenka diplomatiškų pastangų ir augštų Lietuvos politiškų sferų manievrų tarptautinėj politikoj kovoje už Vilniaus atvadavimą. Jei ilgiaus Vilniaus reikalus tik šukavimais vaduosim, tai lenkų įtaka Vilnijoj kas metą stiprės, lenkų kolonizacija plėsis, lietuvių nutautinimas bus varomas, dabar esamos galimybės Vilnių vaduoti išnyks ir ant galo nebeliks galimybių Vilniją vaduoti, kada Vilnijoj lenkai sudarys didžiumą gyventojų.

Dabar Vilniaus klausimas dar yra aktualus tarptautinėj politikoj, dar Vilnijoj lietuviai yra didžiumoje, žodžiu, Vilniaus klausimas tebe kabo ore, bet su laiku js gali virsti į kitą padėtį ir labiau nepalankias mums sąlygas. Nors Lenkija dabar pasinaudodama tarptautinės politikos jai palankumu laiko Vilniaus problemą išspręstą, tačiau lenkai geraj žino, kad dabartinis Vilniaus klausimas, jos rytinių rubežių klausimas remiasi tik ant sudaryto „status quo", palaikomo Tautų Lygoj didžiųjų valstybių, ypatingai Lenkijos sąjungininkių. Vienok yra šalys, kurios šitą „status quo" neigia ir laiko neteisingu. Rusija išlaikė savo garbės žodį duotą Lietuvai Vilniaus klausime, panašus nusistatymas yra ir kitose pasaulio šalyse.

Lenkų Nerimas.

Ne tik mes nerimstam del Vilniaus ir rytinės Lietuvos dalies Lenkijos okupacijoj, lenkai taipgi nerimsta. Lenkijai išlaikymas Lietuvos pavergto krašto brangiai kainuoja, o naudos jai nėra. Lenkijos rimti vadai žino, kad blogi santykiai su Lietuva Lenkijai žalingi politišku ir ekonomišku atžvilgiu. Vilnius nesudaro saugumą Lenkijos rytinėms sienoms, priešingai, Vilnius yra tiek pat nemalonus kiek Danzigas. Lenkai žino, kad Želigowskio žygis pagrobti Lietuvos rytinę teritoriją buvo klaidingas, bet kol kas lenkai nenori prisipažinti prie tos klaidos. Tuli Lenkijos imperialistai tebemano, kad anksčiau ar vėliau Lietuva nusileis Lenkijai ir taps Lenkijos provincija, prisijungdama prie jos. Delto lenkai nesiskubina taikintis ir grąžinti Vilniją Lietuvai. Bet jei lenkai matytų lietuvių rimtą organizuotą darbą Vilniaus vadavimo reikale, tada jie pradėtų galvoti ir tartis su Lietuva.

Propagandos Raikšmė.

Mes, lietuviai, iki šiol nevaliojom suprasti propagandos reikšmę, nesirupinom propagandos plėtimu. Bet atminkim, kad visos senos valstybės išleidžia milionus propagandos reikalams, paruošimui jų ekonomiškiems interesams ir politiškam prestižui palankių sąlygų. Propaganda yra įrankis sudarymui pasaulio visuomenėj ir politiškose sferose palankios opinijos propaguojamiems tiks lams. Tad ir lietuviams kovoje už Vilnių, už atvadavimą pavergtų kraštų, propaganda butinai reikalinga.

Vilniaus vadavimui turime pasigaminti planingą organizuotą veikimui programą ir tendencingą Lietuvos naudai propagandą. Musų programas turi but sekamtis: 1) remti Vilnių Vaduoti Sąjungą, plėsti jos veikimą Lietuvoje, okupuotam krašte ir kitose šalyse, kur randasi lietuviai; 2) konsoliduoti lietuvių moralines ir medžiagines pajėgas vieningoj agresingoj organizacijoj ir tas jėgas nukreipti į realų planingą veikimą Vilniaus vadavimui, kelti kapitalą propagandai ir teikimui paramos okupuotų kraštų lietuviams išlaikyti jų tautines ir kulturiškas įstaigas, spaudą ir organizacijas; 3) privalom įsteigt Vilniui žemės ukio banką, ar kitokią finansinę organizaciją, kuri traktuotų visus okupuoto krašto lietuvių ekonominius reikalus, kad išpirkt iš lenkų ukius, ypatingai bankrutuojamus dvarus ir tenai įstatyti lietuvius, kad teiktų paskolas ir stipendijas lietuviams ukininkams ir pramoninkams, žodžiu, kad apimtų ir diriguotų visą lietuvių ekenominį gyvenimą, kad padarytų lietuvius ekonomiškai patvariais, kad butų viso lietuviško ekonominio judėjimo nugarkauliu.

Šiuose veikimo ir kovos dėsniuose gludi lietuvių pajėga ir pasisekimas kovoje už Vilnių; tokiame programe gludi lietuvių patvarumas atremti lenkų kolonizaciją ir nutautinimo vedamą darbą rytų Lietuvoj. Imkim pavyzdį iš lenkų organizuoto veikimo ir propagandos vedamos numarinimui Vilniaus problemos, Danzigo koridoriaus ir ukrainiečių problemos.

Lenkų Propaganda.

Štai Jung. Amerikos Valst. prie lenkiškų konsularinių agenturų yra biurai, kurie rupinasi vedimu politiškos ir ekonominės propagandos, reklamuoja Lenkiją, jos rinkas ir produktus. Kur lenkų diplomatiški agentai negali prieiti, tai prieina jų biurų vedėjai. Lenkai Amerikoje yra suorganizuoti konsularinėse agenturose biurų vedėjų pastangomis. Štai Lenkijos interesams dirba net daug amerikonų propagandistų, kas metą parašoma po keletą knygų apie Lenkiją ir jos įvairias problemas, bei reikalus, tas knygas rašo patys amerikonai rašytojai ir žiurnalistai. Suprantama, kad tik lenkiškų propagandistų pas tangomis tie amerikonai tapo įtraukti į reklemavimą Lenkijos. Nepaslaptis, kad tuli pro pagandistai amerikonai tapo pasiųsti į Lenkiją lenkiškų biurų apmokami, tenai žiurnalistai buna sutikti gražiai, pavaišinti ir informuoti taip, kaip Lenkijos interesai reikalauja. Amerikonai sugrįžę rašo ir platina tuos raštus. Tokia propaganda labai Lenkjai naudinga ir nebrangi. Visuose didesniuose knygynuose yra apie Lenkiją visokių raštų.

Mes kas savaitė skaitome apie Lenkiją straipsnius amerikonų dienraščiuose, savaitiniuose ir mėnesiniuose žiurnaluose. Tie raštai yra propagandistų ir patrauktų į Lenkiją Amerikos turistų. Amerikos spauda domisi Lenkijos valstybe, lenkų veikimu ir palaiko savo korespondentus Lenkijoj, kurie dažnai Lenkijos labui parašo klaidinančias žinias apie Lietuvą. Daug galima suminėti lenkų praktiškų žygių propagandos reikale pasauly. Lietuva nieko panašaus neturi Amerikoje, mažai yra panašaus propagandinio darbo ir Europos kraštuose, todel aišku, kad del tokios apatijos ir apsileidimo yra nepalanki Lietuvai pasaulinė politiška opinija.

Lenkijos konsulatai turi didelius štabus Amerikoje, jų išlaikymui patys Amerikos lenkai duoda pinigų. Lenkų biurai prie konsulatų veikia organizacijiniam darbe, steigia ir diriguoja lenkų kolonijose Vaizbos Butus, kitokias ekonomiškas ir kulturiškas organizacijas; per jas pasiekia amerikonų stambias politiškas ir ekonomiškas sferas ir draugingus ryšius sudaro su amerikonais. O juk pradžią šitokiam organizacijiniam darbui davė Lenkijos valdžia, davė ir finansus ir tebeduoda.

Mokinkimės iš Kitų.

Imkime pavyzdį iš lenkų, vokiečių ir italų Amerikoje veikiančių propagandos ir ekonomiškos organizacijos klausime. Gana pasyvumo ir neatbojimo! Lietuvos vyriausybė, jos atatinkamos ministerijos ir jos diplomatiški agentai Amerikoje privalo atkreipti domę į šiuos svarbius organizacijinius ir valstybinius. darbus. Lietuva privalo žinoti, kad Amerikoje gyvena trečdalis lietuvių tautos, kad Lietuva gali susidaryti sau koloniją Amerikoje. Kada Lietuva tiesioginiai šiais reikalais pradės domėtis, pradžiai organizacijiniams darbams skirs avansų, įsteigs biurus prie jos konsolarinių agenturų, tada ir Amerikos lietuviai rimčiau pažvelgs į Lietuvos siekimą sudarymui geresnių santikių su Amerikos lietuviais. Mes tada galėsime padėti Lietuvai, nes matysim jos rimtas pastangas, rimtą tikslą ir praktiškus žygius. Kol to nebus padaryta, Amerikos lietuviai žiurės pro pirštus, kiti nekantrųs patriotai aimanuos ir smerks Lietuvos vyriausybę už apsileidimą.

Lietuva negali tikėtis ir laukti Amerikos lietuvių pastangų virš nurodytus darbus atlikti: rupintis Vilniaus vadavimu, Lietuvos valstybine politiška propaganda, jos eksportu į Ameriką etc. O jei Lietuva to laukia iš amerikiečių lietuvių, tad pasakau atvirai, kad nesulauks, nes mes turime užtektinai bėdų ir rupesčių savo asmeniškų reikalų tvarkyme. Duonos kąsnio klausimas mums artimesnis, negu Lietuvos valstybiniai ar Vilniaus reikalai. Prie to Lietuva privalo žinoti, kad Amerikos lietuviai didžiumoje paprasti darbininkai ir pramoninkai, jie negali tokius svarbius reikalus atlikti, nes jiems stinga iniciatyvos, laiko ir kapitalo. Bet kada Lietuva per savo įstaigas suteiks iniciatyvą ir kapitalo pradžiai organizacijiniams ir propagandiniams tikslams, tada musų visuomenė galės gausiai paremti, ypatingai kada ji bus sukonsoliduoda tiems darbams.

Mano Patarimas.

Jung. Amerikos Valst. vyriausybė Kaune neturi Ministerio (atstovo), pasitenkina konsulatu. Taigi Lietuvos ir Jung. Amerikos Valst. diplomatiniai ir prekybos reikalai nereikalauja, idant Lietuva palaikytų atstovybę (Ministerį) Washingtone. Jos diplomatinius ir kitokius valstybiškus reikalus galėtų atlikti Generalinis Konsulas. Todel, mano nuomone, laikymas atstovybės Washingtone nereikalingas, o jos išlaikymui reikia nemažai išlaidų panešti. But geriau ir daugiau naudos, jei tą pinigų sumą atstovybės Washingtone palaikymui sunaudotų prie esamų konsulatų štabų narių padidinimui, biurų palaikymui, kurie rupintųsi politiška ir ekonomiška propaganda Amerikoj, kurie padarytų pastangų konsolidavimui Amerikos lietuvių.

Tokia reforma, butinai reikalinga, toks planas atneštų Lietuvai ir Amerikos „Lietuvai" didesnę naudą. Tarpe Lietuvos ir Amerikos lietuvių atsirastų tampresni santykiai ir aktingesnis darbas Vilniaus vadavimui, Klaipėdai paramos teikimui, organizavimui Amerikoje turizmo į Lietuvą, prekybos užmezgimui etc. Šiais svarbiais politiško ir ekonominio santykiavimo ir bendro veikimo reikalais privalome visi Amerikos ir Lietuvos lietuviai susidomėti. Grįžkime prie Jono Vileišio laikų planų ir darbų musų tautos labui! Atgaivinkim 1919—1921 metų Amerikos lietuvių ir Lietuvos lietuvių bendradarbiavimą ir akciją organizacijiniam veikime ir Vilniaus vadavimo darbe.

Derlius ir Ukininkų Rizika

Žemės ukis Lietuvoje — vienas rizikingiausių verslų ir, vis tik juo verčiasi apie 80% gyventojų. Pasitaikys palankios oro sąlygos — javai gerai užderės ir pateisins ukininko darbą, ištiks sausra arba lietus — žus ne tik visų metų ukininko visos šeimos darbas, bet ir įdėtasai kapitalas. Skurdas tokiais atvėjais tik per porą metų beišlyginamas. Todel ukininkas gyvena nuolatinės rizikos buty, visada neramus savo rytojum, o jei ir raminasi, tai gera viltim, kurios galimybei suvokti nėra jokio patikimesnio šanso, nes labiau nepastovesnio dalyko pasauly, kaip oras, nėra. O žemės ukis, daugiausia, nuo oro ir priklauso. Taigi, ką tikra ukininkas gali nuspėti rudenį rugius sėdamas, kokiame ore jis sekančią vasarą juos piaus, jei mokyti metereologai, spėdami orą tik sekančiai dienai, sako, rizikuoja 90%. Argi stebėtina, kad amžių amžius gyvenančių žmonių tokiose sąlygose psichiką gyvenimas paveikė ir išaugino jų didelį abejingumą ir kiečiausią ukininkavimo formų konservatiškumą. Apie bent kurį dalyką Lietuvos ukininkas nepasakys iš karto savo nuomonės, nepareiškęs „kažin". Kai kas labai nusiskundžia lietuviško ukininkavimo formų konservatizmu, kurio kiautas labai storas esąs, net traktorius jį vargiai laužąs ir mažai teveikiąs gyvenamojo laiko tempas.

Jei Lietuvos žemės ukis taip lėtai eina iš ekstensyvaus į intensyvų, tai ne be dalies įgimto ukininkams atsargumo naujybėms ir eilės kitų priežasčių, kurios turi gilią gyvenimiškąją prasmę ir ekonomiškas pateisinimus. Todel, jei retai Lietuvos laukuose matoma traktoriai, ukiuose sudėtingos kulėjos, bei kitos moderniškos mašinos, tai tuo nereikia stebėtis. Visa tai atsiras ne iš karto, ne „revoliucijų" keliu, kurio žemės ukis nepakenčia. Šie krizio metai vaizdžiai parodė, kad krizio naštą labiausiai pajuto intensyvasai, arba moderniškai vedamas ir visokių mašinų pilnas, ukis, kaip pusiau intensyvus, koks yra Lietuvos žemės ukis. Tačiau dar truputį apie tą pačią ukininko riziką.

Net ir javus nupiovęs ukininkas nėra del jų tikras. Nors ir neilgai jie lauke turi džiuti, bet pasirodo ir tai dar per daug laiko yra, kad kokios nors oro atmainos juos sunaikintų. Ir šiemet panašiai atsitiko, o koks geras buvo javų derlius! Jis turėjo buti geresnis ir už 1930 metų buvusį, po karo rekordinį derlių. Ukininkai gražiai žiemkenčius nupiovę, sustatė džiuti ir betruko gražių poros — keturių dienų, ir visi jie but kluonuose atsidurę. Tačiau įvyko kitaip. Gražiosios viltys derliaus požiuriu turėjo užleisti vietą baimei. Ji buvo didelė tiems ukininkams, kurie sausam orui esant, javų nesuvežė. Prapliupęs gausus lietus lijo visas pirmąsias rugpiučio mėn. dešimt dienų. Lietaus metu pasitaikė labai šiltas oras, kas retenybė Lietuvoj, todel netruko javai sudygti ir net sužaliuoti gubose stovėdami, arba nenupiauti — varpose.

Labiausia nuo lietaus nukentėjo šiaurinė Lietuvos dalis, mažiau pietinė — Suvalkija. Del lietaus padarinių iš pradžių buvo labai didelė baimė, bet pragiedrėjęs oras lietaus padarytus nuostolius žymiai atitaisė ir teigiamai paveikė ukininkų nuotaiką.

Nors lietaus padaryti nuostoliai dar tebeskaičiuojami, bet jau dabar aiškėja, kad del minėtos priežasties bus žuvę rugių derliaus apie 20%. Vasarojui lietus mažai pakenkė, o runkelius net pataisė.

Aišku, eksportui šimečio javų derliaus grudų nebus, gal ne tiek del sumažėjusio jų kiekio, kiek del pablogėjusios kokybės ir del pigių kainų užsienio rinkoje.

Kaip matyti, šimečio derliaus perspektyvos Lietuvos ukininkus apvylė pačiu paskutiniuoju laiku, kada jie mažiausia tai tikėjosi. Nors kita vertus, tokis lietus, kaip šiemet, kad ir mažesnis, bet beveik kas metai periodiškai kartojasi. Mat, perėjimas iš pavasario į vasarą arba iš vasaros į rudenį, Lietuvoje visada gausingas lietum. Šitie, periodiškieji reiškiniai verčia Lietuvos ukininkus pagalvoti del apsisaugojimo priemonių. Sakysime, kaimyninėj Švedijoj, kur minėtas laikotarpis dar gausin gesniais lietumis pasižymi, ukininkai turi priemonių javams išgelbėti ir jų javai niekad lauke nesudygsta. Turį panašius budus ir kiti kraštai. Šimetis atsitikimas kaip tik ir paskatins Lietuvos ukininkus apsidairyti, kaip kitur ukininkai rizikos galimybes mažina.

Tsb.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

DARBAS IR PAILSIS.

Daugeliui žmonių rodosi, kad pailsis tai bereikalingas laiko eikvojimas, nes dykaudamas žmogus nieko nesutveria. Bet taip mąstanti žmonės labai klysta. Tiesa, kokią naudą žmogui suteikia gyvenimo permainos, kaip žaidimai, pasilinksminimai ir kt., tai sunku butų doleriais ir centais įkainuoti.

Darbininkas, dirbdamas ilgas valandas nuo tamsos iki tamsai per ištisą savaitę, neturi laiko del savęs netik be užsiėmimo praleisti valandą kitą, bet neturi laiko nei su draugais pasimatyti ir pasikalbėti, jau nekalbant apie knygą, teatrą; neturi liuoso laiko nei laikraštį perskaityti, susipažinti su naujienomis, sužinoti kas pasauly dedasi, neturi laiko nei vietos gyvenimo reikalų sužinoti. Toks žmogus nėra žmogumi, tai tik automatiška mašina, kuri diena iš dienos patepta sukasi tol, kol kur nors, kas nors sudyla ir sugenda. Tik automatiškai mašinai mechanikas įdėjęs naują dalį gali dirbti su ja, o žmogui nuo persidirbimo galutinai netekus sveikatos, ar del sužeidimų netekus rankos ar kojos, jokis mechanikas — daktaras jo nepataisys.

Vieną reikia pastebėti, tai kad mes patys sunkiai dirbdami nesuprantame tikros sunkaus darbo prasmės. Taip vadinami juodrankiai darbininkai nepripažįstame baltkalnieriams darbininkams tos pačios teisės, kurią sau savinamės. Dirbanti raštinėse, įvairiose finansinėse įstaigose, redakcijose, įvairių industrijų vedėjai, inžinieriai, daktarai, advokatai, pramoninkai, mokytojai, profesoriai, artistai, valdžioje tarnaujanti asmens, dažnai neskaitomi darbininkais, tarytum jiems gatavi kepti karveliai krinta iš dangaus ir jie tik sau leidžia laimingas gyvenimo dienas.

Maža dar to. Ši klasė žmonių, kuri savo įgytu mokslu, gabumais, gyvenimo praktika įsigija sau vietą draugijoje, yra apkalbami, persekiojami, kaipo darbininkų priešai, išnaudotojai, buržuazijos įrankiai. Ypatingai pramoninkai, kurie parduoda prekes darbininkams už sunkiai uždirbtus dolerius, skaitomi kuone kriminalistais. Šitai sakau nebepagrindo, nes atvėjų atvėjais man teko pačiam šitai patirti. Štai pora faktų:

Praeitame SLA. Seime, Pittsburgh, Pa., kuomet pradinės kalbos prasidėjo, pirmininkas ir mane iššaukė kalbėti. Mano kalba nebuvo priešinga darbininkams, nei pataikaujanti kokiai nors partijai ar kuriai bent vienai sriovei, ar sriovėse susidariusioms klikoms. Baigus kalbą aplodismentai gausųs. Vienok nepatiko kai kuriems partijų ir klikų vadams. Po mano kalbos vienas tam tikrą kliką reprezentuojąs žmogutis pareikalavo pirmininko, kad duotų pakalbėti bent vienam darbininkui. Tuomet aš nuėjau ir pastačiau jam sekančius klausimus:

„Ar tamsta negirdėjai tik ką mane kalbant?"

„Tamsta nesi darbininkas", gavau tiesioginį atsakymą.

„Aš dirbau vienuoliką metų anglių kasyklose, štai, pažiūrėk, kiek turiu vosilkų mėlynų žiedų ant rankų ir veido nuo sužeidimų. Šitos kvalifikacijos turi apšviesti tamstos protą ir privalai atšaukti ką pasakiai, kad aš esu nedarbininkas", paaiškinau jam.

Antras susidurimas darbininkiškam klausime, buvo tokis: tulas L. A. B-vės dalininkas apsilankė raštinėje, reikalaudamas grąžinti jam įmokėtus pinigus. Aš jam paaiškinau, kad pinigus grąžinti aš, kaipo reikalų vedėjas, negaliu delto, kad organizacija nėra mano nuosavybė, aš čion dirbu tik už algą ir privalau savo darbą teisingai daboti.

Kuomet šis svetys man piktai pradėjo išmėtinėti, kad aš suėmęs darbininkų šimtus tukstančių dolerių sėdžiu ant jų kapitalo ir su niekuo nesiskaitau; pinigus sau tik kraunu, o darbininkams nei mažo nuošimčio nemoku.

„O tamsta ar dirbi kur nors?" — paklausiau, kuomet gavau progos.

„Žinoma kad dirbu, Pennsylvania kompanijoj", atsakė jis.

„Ar gauni užmokėti už savo darbą?"

„Žinoma, ar manai kad aš buržujams dykai dirbsiu?"

„Tai aš dirbu L. A. B-vei, kaip ir tamsta, ir gaunu užmokėti. Ar manai, kad aš privalau jums dykai dirbti?

Tuomi baigėsi mųs pasikalbėjimas.

Čion iliustruojama skirtingos nuomonės apie žmones, kurie atlieka įvairius darbus. Iš šių pastabų teisingas žmogus gali daryti išvadą ir pasisemti sau pamoką.

Mes žinome, kad Amerikoje dabartiniu laiku yra 15 milionų žmonių, kurie nori dirbti, bet negauna darbo. Didelė dalis yra, kurie nedirba ir nenori dirbti; kita dalis yra tokių, kurie nedirba ir nereikalauja dirbti.

Bet nėra to blogo, kad jame nebutų dalis ir gero. Dabar palietęs žmones nedarbas tiesia kelią geresniai ateičiai. Neims ilgai, kuomet darbininkas turės darbą ir dirbs tik penkias dienas savaitėje ir šešias valandas dienoje. Tuomet ir darbininkas turės liuoso laiko pailsėti, pasilinksminti ir paskaikyti sau tinkamos literaturos ir gyvens liuosiau.

LIETUVIAI AMERIKOJE

WORCESTER, MASS.
Lietuvių Draugijos Rengiasi Prie Aviacijos Dienos.

Spalų 2-trą dieną, 1932 m. visos Worcesterio draugijos rengiasi prie Lietuvių Aviacijos Dienos, kurioje dalyvaus kapt. Darius ir lakunas Girėnas. Aviacijos Dienai vieta planuojama paimt Oxfordo Orlaivininkystės stotyje, kurioje musų lakunai turės nutupt. Šitoje Lietuvių Aviacijos Dienoje turėtų dalyvaut kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė iš visos Naujosios Anglijos apylinkės. Mes tuo savo atsilankymu paremsime savo tautiečius prie to garbingo musų tautai žygio — skridimo iš New Yorko į Kauną.

Trečiadienio vakare, Lietuvių Ukėsų Kliubo žemutinėje svetainėje įvyko draugijų atstovų susirinkimas. Laike susirinkimo išrinkta Aviacijos Dienos valdyba, kuri susideda iš sekančių: A. Janušionis, pirm.; Steponas Steponavičius, vice pirm.; Vladas Bernatavičius ir Vincas Endzelis, raštininkai; Stasys Purvinskas, iždininkas; A. J. Katkauskas ir Vincas Kupstas, iždo globėjai. Spaudos komisijon išrinkta sekantieji: A. J. Kriaučelis, V. Bernatavičius ir A. J. Katkauskas. Rengimo komisijon įeina: A. Kriaučelis, V. Česna ir A. Šablinskas. Programų rinkti paskirta: V. Endzelis, St. Steponavičius ir V. Bernatavičius. Trys atstovai iš kiekvienos draugijos dirbs Aviacijos dienoje, orlaivių stotyje.

Jau daugelis veikėjų pardavė po knygutę rėmėjų bilietų ir pasiėmė naują del išplatinimo tarp lietuvių. Vietinė valdyba dirba su visu smarkumu, kad padaryt daugiausia pelno kapitonui Dariui ir lakunui Girėnui, kad šie galėtų pasiekt savo tikslą ir perskrist iš New Yorko į Kauną. Tikimasi, kad su parama lietuvių, kurie niekuomet neatsisako remt naudingus Lietuvos reikalus, kad šis veikėjų darbas turės didelį pasisekimą. **Komisija.**

FALL RIVER, MASS.
Lawrenco Kun. Šleinys Nunuodintas Mirė, Apkaltindamas Savo Buvusius Parapijonus.

Garsios Lawrenco lietuvių tautiškos neprigulmingos katalikiškos bažnyčios klebonas, kun. St. Šleinys, rugsėjo 17 d. mirė Union Ligoninėje, Fall River, Mass. Mirė tik keliomis valandomis po to, kai jis, sulig spaudos pranešimų, „dramatiškai pirštu parodė vyrus, kuriuos jis kaltina už jo fatališką ligą, kuri esą lėtas, bet mirtingas nunuodinimas". Gi du vyru, kurie buvo atvesti prieš kunigui mirsiant, yra John Turek ir Albertas Cilcius. Abu jie yra iš Lawrenco ir abu laikomi kaipo pasikėsinusieji su tikslu nužudyti.

Kol kas šie asmenys buvo pripažinti įtartais ir užstatas paskirtas po $500, pinigų neturint uždaryti kalėjime. Vėliaus kunigui mirus, apskričio prokuroras pareikalavo užstatą padidinti.

Mirties dienos ryte įtarti asmenys ir policijos kvosti, buvo atvesti į ligoninę pas kunigą, kur inspektorius Andrews, kaipo perkalbėtojas, aiškino prokurorui kun. Šleinio apkaltinimo pakartojimą. Kunigas pasakojo nuotikį kaip Turek'as, seniau buvęs jo sekretorius, užsispyrusiai jo prašęs $200, paskiaus be leidimo pats pasiėmęs ir vėliaus atsisakė pinigus grąžinti. Prie to kunigas dadėjo, kad Turek kunigui davęs kokių tai vaistų sudrutinimui sveikatos, kurie tai „vaistai" buk ir buvę lėtai veikantys bet mirtingi nuodai.

Kelis kartus kunigas pakartojo savo kaltinimą, kuomet Turek sėdėdamas ant ligonio lovos prašė savo parapijos buvusio kunigo, kad pakeistų kaltinimą, bet kunigas neatleidžiamai tvirtino, kad Turek paėmęs $200 be leidimo, kad jis davęs jam nuodus ir kad Albertas Cilcius buvęs bendras šioje aferoje.

Žiurėdamas į Turek'ą ir kalbėdamas per vertėją, kaip prokurorui, taip ir visiems kitiems bute esantiems, kunigas pasakė: „Tu esi blogas vaikinas. Tu pasiėmei mano $200 ir davei man nuodų. Aš mirsiu. Tu privalėtum buti nubaustas."

Ir dar kartą prašė kunigo „pasakyti teisybę", bet kunigas kartojo savo kaltinimą.

Policija darydama tyrimą įgijo žinių, kad kunigas nesenai yra nustojęs savo vietos Amerikos Lietuvių Katalikiškos Neprigulmingos Bažnyčios parapijoje Lawrence iš priežasties nesusipratimų su parapijonais. $200, apie kuriuos jis tvirtino, tai buk buvo dalis $900, kuriuos jam parapija išmokėjo už jo patarnavimą Lawrenc'o vietinė policija taip gi sužinojo, kad papildyta vagystė ir paduoti nuodai gal įvyko rugpiučio 25 ar 26 dd.

Kunigas pajutęs, kad jis išgėręs nuodų, o ne vaistų ir manydamas, kad jo gyvasčiai gręsia pavojus, jis apleidęs Lawrenco miestą nuvažiavo į Fall River rugsėjo 28 d. Ten jis apsistojo pas lenkų „niezaliežninkų" kun. Wladyslaw Dyniewicz, Šv. Trejybės Bažnyčios klebonijoje. Ten buvo iki kol ligos padėtis pasiekė kritišką laipsnį ir tuomet daktaras pasiuntė ligonį į ligoninę ir pranešimą prokurorui, kuris atlankė ligonį ir sulig apkaltinimo veikia.

Sulig Bostono dienraščių— **J. Kerdiejus.**

—o—

Kitokia Šios Tragedijos Versija.

Gautos informacijos, kad Lawrence, Mass., lietuvių neprigulmingos parapijos klebonas, kun. Šleinis, atvažiavęs į Fall River miestelį ligoninėje miręs nuo nuodų, 17 d. rugsėjo. Jis, sakoma, prie to pats rengėsi, nes paliktas jo paties ranka rašytas tastamentas tą liudijąs. Bet prieš pat mirsiant pirštu parodęs į prie lovos stovintį tulą lenką, kuris irgi buvo atvažiavęs iš Lawrence, buk jis jam nuodus suteikęs.

Paliktame tastamente pareiškęs, kad atsisakąs nuo savo tikybos ir pereinąs į Rymo katalikišką tikybą. Visas įvykis esantis tikra misterija. Vietos policija visą reikalą tyrinėjanti, o katalikų kunigai rupinasi jo laidojimu.

Patyręs.

WATERBURY, CONN.
Lietuviškų Rankdarbių Paroda Connecticut'e.

Ir vėl Connecticut'o Lietuvių Profesionalų ir Kelegijos Studentų Sąjunga pasiėmė sau darbą tautos labui. Tai yra Lietuvos rankdarbių parodą surengti daugiausiai del paaiškinimo Lietuvos ir lietuvių stovio svetimtaučiams. Čionai daug didesnis projektas, negu paviršum atrodo. Su pagelba žiemlapių, išrašytų tabelių, audinių, medžio piaustinių ir kitų dalykų bus stengiamasi per statyti lietuvių kulturinį stovį. Vienas skyrius pavestas lietuviškiems rankdarbiams iš Lietuvos, antras skyrius šio krašto lietuvių rankdarbiams, o trečias skyrius pavestas menininkams, kur bus perstatoma piešiniai, braižiniai ir skulptura. Atidarymo vakare gausime ir su muzika pasirodyti — tomis pasauly pagarsėjusiomis lietuvių liaudies dainomis.

Panelė Balsiutė, apsipažinus su mokinimo reikalavimais, tą viską suorganizavo, kad butų pamokinančiu dalyku. Jinai pati išrašė visas ant sienos pakabinamas lentas, kurios paaiškina apie lietuvių kalbą ir istoriją ir taipgi padavimą apie atsiradimą gintaro. Jinai pritaisė pakabinamus žiemlapius, kurie parodo Lietuvos vietą Europoje ir surinko daug lietuviškų vaizdų.

Ponas Žadeikis, generalinis konsulas, paskolino nemaža medžiagos, kaip tai: žemlapių, Lietuvos nufotografuotų vaizdų ir brošiurėlių del išdalinimo. O kas svarbiausiai, pats prižadėjo pributi atidarymui šios parodos ir nuo savęs susirinkusiems pasakyti keletą žodžių.

Ponas Šilkas, New Haven'e stato lietuvišką ukį — mažytę, tik parodymui į ką jos panašios. Pora New Haven'o šeimininkų pasižadėjo padaryti tikrų lietuviškų „ausukių", kad parodyti nors vieną iš musų valgių. (Nors teisybę pasakius, panašios „ausukės" randamos ir pas rusus ir pas skandinavus). Gal atsiras kokia geraširdė šeimininkė ir Waterbury, kuri tą patį ir čia paaukaus.

Jau surinkta keli šimtai įvairių dalykų. Stebėtina, kad nesiranda nei jokio atsikartojimo tarp tokio didelio skaitliaus. Kožnas rankšluostis turi savo vpatingą raštą, arba savotiškai išdirbtus galus. Kiekviena lovatiesė ant trek skirtinga, kad manytum, jog kitos rušies audimys. Vienos linės šviesios, kitos vilnonės, spalvuotos, su jaustais vilnoniais siulais, raštais ar išsiuviniais. Staltiesės, tai baltos, tai margos, tai tinklinės su išsiuvinėjimais. Vienos vienaip megstos, kitos kitaip. Kai kurios su spalvuotais jaustais žiedais ar kitais motyvais. Juostų taipgi turime įvairių ir gražių — lininių, vilnonių ir šilkinių. Vienos austos, kitos pintos. O apie gintarą nėr ką mė kalbėti. Turėsime ir ant pardavimo! Menininkų skyriuje bus rodoma tokių artistų piešiniai ir skulptura, su kuriais senai sve timtaučiai skaitosi ir jų tarpe gana augštai stovi. Iki šio laiko turime šiuos vardus: ponai Kalpokas, Bagdonas, Banevičius, Kairukštis ir panelės Vyziutė ir Vasiliauskaitė; taipgi ponia Strumskienė. Gausime nuo gerai žinomo tautiečio Vytauto Širvydo rinkinį Lietuvos krasaženklių. Taipgi turėsime rinkinį pinigų. Beveik nieko netruks kas tik reprezentuoja musų tautos individualizmą.

Jei kas šį straipsnelį perskaitęs atsimins turįs nors kokį dalyką tikrai lietuvišką ir įdomų, prašom duoti žinią panelėms O. Balsiutei, 262 Wallace St., New Haven, Conn., ar E. Tareiliutei, 824 Bank St., Waterbury, Conn. Priimame krasaženklius, medžio piaustinius, audinius, mezginius, paveikslus, senas knygas ir periodinius leidinius, labiausiai iš tų laikų, kada buvo spauda už drausta. Prisiųsdami įkainuokite dalyką, nes tas reikalinga del apdraudos kompanijos žinios.

Lietuviai! Seni ir jauni, iš Lietuvos ir čiagimiai. Atsilankykite ir atsiveskite savo svetimtaučius draugus. Patys pasimokysite, pasidžiaugsite savo tautos dirbiniais ir parodysite juos kitiems.

Ši paroda atsibus New Haven'e nuo spalių 10 iki 14 d., Public Library art Room. Įeinama nuo 9 ryto iki vakarui. Sekančią savaitę bus perkelta į Waterbury, spalių 17 iki 22 d. Waterburyje atsibus Mattatuck Historical Society Hall, 119 West Main St. Valandos: nuo 10 ryto iki 5 vakare.

Abiejose vietose įžanga dykai.

Pirmą dieną parodos, tai yra spalių 10 d. New Havene ir spalių 17 d. Waterbury bus vakare atidarymo programas. New Havene kalbės ponas Konsulas ir bus muzikališkas programas, surengtas p. Olšausko iš New Britaino. Rodosi, kad tik jisai vienas turi kankles ir žada jomis paskambinti. Taipgi pašoks mergaitės lietuviškų šokių ir vietinės dainininkės padainuos. Waterbury bus beveik panašus programas, kurį surengs vietinis kompozitorius ir muzikas p. A. Aleksis. Programai prasidės 8-tą valandą vakare. Nepralošite atsilankydami abiejose vietose, New Haven'e ir Waterburyje, nes programai nebus vienodi.

Neužmirškite spalių 10—14 ir spalių 17—22 d. **K. S.**

BINGHAMTON, N. Y.
Spalio 9 d. Paminėjimas.

Paminėjimas Vilniaus Gedulo Dienos įvyks spalių 9 d., 1932 m. Kalbės Lietuvos Generalinis Konsulas p. P. Žadeikis ir bus koncertinė programa. Dalyvaus šv. Juozapo lietuvių parap. choras, vadovystėje varg. p-lės K. Vincius. Taip pat ruošiama sulošti trijų aktų dramą, pritaikintą tai dienai; protarpiais bus deklamacijos. Ukrainiečiai irgi dalyvaus šiame reikšmingame lietuvių parengime.

Tad šiuo Bighamtono ir apylinkės lietuvius kviečiame 9 d. spalio atsilankyti į Lietuvių Svetainę, 315 Clinton St. ir atsivesti savo draugus bei pažįstamus. Taip gi prašome visų draugijų ir susivienijimų kuopų narių paraginti vienas kitą atsilankyti, kad Vilniaus Gedulo Diena butų paminėta įspudingai, visiems dalyvaujant ir protestuojant prieš Želigovskio judošišku budu atliktą darbą 9 d. spalio, 1920 m., išplėšime Lietuvos šridies — Vilniaus. Pareiškime dar kartą visam pasauliui, kad „Mes be Vilniaus nenurimsim!"

Tad visi tautiečiai ir tautietės, kas tik gyvas, 9 d. spalio traukim į Lietuvių Svetainę. Durys bus atdaros nuo 6 val. vakare, programas prasidės 7 v. v. punktuališkai.

Visus atsilankyti kviečia — **Vilniui Vaduoti Sąj. Kom.**

NORWOOD, MASS.
Rengiamas Šaunus Piknikas.

Vietinė Sandaros 33 kuopa rengia rudeninį pikniką-išvažiavimą sekmadieny, spalių 2 d., buvusiam Aleko uky. Kadangi sandariečiai visuomet surengia įdomius parengimus, tad ir šis rudeninis išvažiavimas bus įdomus tuo, kad užbaigimui vasaros sezono bus duodamos dovanos tam, kas bus apsivilkęs gražiausiu overkotu. Taip pat bus duodamos dovanos ir tai porai, kuri gražiausia pašoks lietuvišką polką. Bus daugybė įvairių žaislų seniems ir jauniems.

Kviečiami visi vietos ir apylinkės lietuviai atsilankyti į šį rudeninį sandariečių pikniką. Visi turėsite progos smagiai pasišokti prie geros muzikos, pažaisti ir linksmai laiką praleisti atsisveikinant su miela vasarėle ir dar žaliuojančia giruže.

—o—

Ponia E. Baužienė atidarė gražią drabužių krautuvę Vasiliauskų name. Tai yra linksma, kad lietuviai eina į biznį. Gana remti žydelius savo centais, palaikykime lietuvius biznierius. Norwoode dar truksta lietuvio gydytojo, gera dirva atsakančiam lietuviui gydytojui.

Norwoodiečių apas pakilo, nes darbai pagėrėjo.

Jusų Reporteris.

HARTFORD, CONN.
Įvairios Žinios.

Vietinė amerikonų spauda skelbia, jog rugs. 26 d. Morgan Memorial museum'e atsidarys dailės paroda (Conn. valst.) ir tarp įvairių menininkų paveikslų-darbų bus išstatyta pirmą prizą laimėjusio už savo darbus **Jono Matulio** iš New Britain, Conn., kuriniai. Dienraščiuose įdėta ir jo reprodukcijos, daugiau gamtiški darbai. Kaip iš spaudos matyti, tai Jonas Matulis gausiąs ir premijas tęsti toliau mokslą „for his work in general, but especially for life and still life painting". Lietuviams vertėtų parodą atlankyti ir savo tautiečio darbus pamatyti. Paroda tęsis dvi savaiti. Hartfordiečiams Jonas Matulis nežinomas, taigi New Britain'o veikėjams reikėtų daugiau parašyti apie Joną Matulį.

—o—

Taipgi svetimoji spauda plačiai rašo iš Fall River, Mass., apie „užnuodijimą" kun. S. Šleinio, Amerikos lietuvių tautinės bažnyčios klebono iš Lawrence, Mass. Įspudis labai prastas ir toki elgėsiai, kaip kun. Šleinio, taip ir jo tarnų, daro lietuviams nemažai nesmagumų ir gėdos.

—o—

Rugs. 18 d. vietinė lietuvių parapija apvaikščiojo savo kunigo kl. J. Amboto 20 metų sukaktuvių jo klebonavimo Hartforde. Buvo daug svetimų dvasiškių, taipgi iškilmėse dalyvavo miesto majoras, linkėjimus siuntė valst. gubernatorius ir kt. valdininkai. Apskritai, kun. J. Ambotas yra inteligentiškas, daug dirbąs lietuvių kulturinimui.

—o—

Spalių 9 d. Hartfordo lietuviai apvaikščioja gedulingas sukaktuves nuo užgrobimo Vilniaus Lenkijos militaristų smurtu. Kalbės vice-konsulas p. Daužvardis, kun. Ambotas, V. Čekanauskas ir kt. Programe dalyvauja parapijos choras, ukrainiečių draugijos ir kiti. Scenoje bus sulošta iš okupuotos Lietuvos gyvenimo veikalas „Ugninis Ratas". Šiam darbui daugiausia dirba vietos Vilniaus Vad. Sąjungos skyrius, kuris jau išanksto parda vinėja Vilniaus pasus ir ženklelius.

—o—

Darbai pas mus dar nesigerina. Skurdas ir nusiminimas kuodidžiausias. Daug kenkia lietuvių buklei ir apskritai visiems lietuvių darbams ir gyvenimui.

M. B—s.

— Kas neapsirupina savo rytojum, tas rytojaus sulaukęs verkia.

—o—

— Kas juokus daro su rytojum, tas negali tikėtis gero rytojaus.

—ir žalias tabakas neturi vietos cigaretuose

Copr., 1932, The American Tobacco Co.

Jo *nėra* Luckies
. . . *lengviausiame* cigarete
kokį kada nors rūkėte

MES perkame puikiausią, patį puikiausią tabaką visame pasaulyje, bet tas dar neišaiškina kodėl žmonės visur skaito Lucky Strike lengviausiu čigaretu. Dalykas tame, kad mes niekuomet neužmirštame teisybės, jog "Gamta savo Žalumoj Retai Švelni ir Lengva" – todėl šis puikus tabakas, jį tinkamai pasendinus, išnokinus, perleidžiamas per pagerinamą Lucky Strike valymo procesą, kuris žinomas kaip - "It's toasted". Štai kodėl kiekvieno miesto, miestelio ir sodybos gyventojas sako, kad Luckies yra tokie lengvi cigaretai.

"It's toasted"
Tas padaris lengvų Luckies

"Jei žmogus paraštytų geresnę knygą, pasakytų geresnį pamokslą, ar padarytų tobulesnius slėstus pelėms gaudyti negu jo kaimynas, o pasistatytų namus miško tankmėje, vistiek pasaulis iki jo durų pramins taką."
RALPH WALDO EMERSON

Ar šis pareiškimas neganėtinai paaiškina kodėl pasaulis užgiria ir priima Lucky Strike?

VIETINĖS ŽINIOS

SEKMINGAS AVIACIJOS PIKNIKAS.

Pereitą sekmadienį įvykęs Didžiojo New Yorko lietuvių surengtas piknikas Klasčiaus Parke, Maspethe, pavyko visais žvilgsniais. Publikos atsilankė apie 2,000 asmenų — tiek galėjo buti sprendžiant iš susirinkusios skaitlingos minios pikniko dalyvių. Publiką sudarė įvairus visuomenės sluogsniai ir įvairių pažiurų žmonės. Bet daugiausiai buvo jaunimo — nekantraujančių šokikų, kurie laike programo nesuvaldomai trukšmavo.

Nors tą pat dieną ir New Jersey valstijos lietuviai turėjo surengę taip pat Aviacijos Dieną su pikniku ir lakunų skraidymu, bet vakare matėsi ir New Jersey valstijos veikėjų ir Klasčiaus Parke. Matėsi daug atvykusių iš Long Island kolonijų, net iš taip toli, kaip iš St. James p. Augunas ir kt.

Bet įdomiausia, kad šiame parengime dalyvavo net taip tolimi svečiai, kaip SLA. veikėjai iš Bostono apylinkės, butent: SLA. 131 kuopos iš Norwood, Mass., veikėjai ponai Tumavičiai, SLA. 365 jaunuolių kuopos iš Jamaica Plain, Mass., dakt. kvotėjas Dr. A. West-Višniauskas ir vice pirm. Petras Gaidelis. Šie visi veikėjai yra SLA. 365 ir 355 jaunuolių kuopų rengiamos Bostone Lietuvių Aviacijos Dienos komiteto nariais ir todel buvo atvykę į New Yorko lietuvių aviacijos pikniką susitarti su lakunais del savo parengimo. Kiek teko patirti, tai susitarimas įvyko ir Lietuvių Aviacijos Diena Bostone įvyks sekmadieny, spalių 9 d.

Lakunai kap. S. Darius ir lak. S. Girėnas į pikniką atvyko jau gana pavėluotai, apie 6 val. vakare. Vos įėjus jiems į svetainę publika juos apspito. Tuomet pradėtas ir programas, kurį paminėsime nors trumpai tokia tvarka, kaip jis išpildytas.

Pirmininkaujant p. J. Mačiuliui ir jam oficialiai atidarius programą, pirmiausiai didelis burys dainininkų sudainavo Lietuvos Himną diriguojant kom. J. Žilevičiui. Po to Kar. Angelų par. choras, vedamas varg. P. Dulkės padainavo porą dainų.

Lakunai sutinkami su maršu ir vedami į estradą, kur kap. Darius, lak. Girėnas ir jų palydovas Jung. Valst. kariuomenės, coast artilery dalies, priskirtas karininkas leitenantas Frank J. Comisky pasako pasveikinimo prakalbėles. Kaipo kariuomenės atstovas leit. Comisky kalbėjo angliškai, tačiau yra lietuvis ir gerai kalba lietuviškai. Po jų kalbėjo šio rengimo komiteto vardu p. J. Ginkus. Vėl dainuoja choras. Kalba Dr. B. K. Vencius. Dainuoja solo B. Brundzienė, K. Hoffmanas ir A. Janavičiutė. Kalba Lietuvos vice konsulas P. Daužvardis. Dainuoja solo E. Ramoškaitė, K. Kraučiunas, Zosė Vitaitienė ir ant galo jungtinis choras komp. J. Žilevičiui vadovaujant. Pirm programo ir jį užbaigus buvo šokiai.

Apie dainas ir kalbas netenka daug kas sakyti, nes laiku programo salėje ėjo tokis nesuvaldomas trukšmas, kad tiesiog buvo gaila ir programo dalyvių, ir norinčios programo klausyti publikos dalies. Susirinkusios publikos piknikinis upas, ypatingai jaunimas norėdamas šokti visą laiką kėlė tokį trukšmą, kad nieko nebuvo galima girdėti ir jei ne garsiakalbiai, tai iš publikos niekas nebutų girdėję nė vienos dainuojančių gaidos, nėgi kalbėtojų nė vieno ištarto žodžio. Bet ir garsiakalbiai nekaip patarnavo, ypatingai dainuojantiems. Piknikiniuose parengimuose ruošti tokius programus yra tiesiog nesąmonė — gaila tik gražių programo dalyvių pastangų.

Po programui atskirame sve tainės kambary lakunams ir parinktiems svečiams buvo tei kiamas užkandis ir čia vėl pasakyta visa eilė kalbų, programu vadovaujant p. J. Ginkui. Tik kaž kodel čia programu vadovaujantis perstatynėdavo kalbėtojus anglų kalba, nors veik visi kalbėjo lietuviškai. Gal delto, kad čia buvo keli svetimtaučiai, tai taikintasi jiems. Šia proga pasinaudojant rinkta garbės rėmėjai lakunų drąsiam žygiui paremti. Kiek rėmėjų gauta, neteko sužinoti. Beje, garsinta, kad antrytojaus, rugsėjo 26 d., Holmes Airport, Jackson Heights, L. I., lakunai demonstruos su savo aeroplanu ir kas norės galės išvysti lakunus skraidant ir galės su jais paskraidyti už nusipirktus tam tikslui bilietus. Bet kokias pasekmes turėjo iš šios pridėtinės pramogos, šiuos žodžius rašant neteko patirti.

Reporteris X.

NEPAMIRŠKIT JAUNUOLIŲ PARENGIMO.

SLA. 372 jaunuolių kuopos įvairiu programu vakaras rengiamas visu striopumu, kuris įvyks sekmadieny, spalių 23 d., Lietuvių Piliečių Kliubo salėje, Brooklyne, pradžia 4 val. po pietų. Visi programo dalyviai smarkiai ruošiasi vakaro programui ir todel atsilankiusi publika turės progos smagiai pasijuokti iš vaidinamos komedijos „Kelinės" ir pasigėrėti koncertine programo dalimi, taip pat smagiai pasišokti prie gero orkestro muzikos. Visi prašomi ruoštis skaitlingai atsilankyti į šį jaunuolių parengimą.

Vienas Rengėjų.

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Pereitą savaitę apie trejetą dienų išbuvo New Yorke biznio reikalais SLA. 43 kuopos veikėjas ir moderniškos spaustuvės savininkas p. Jonas Kerdiejus iš So. Boston, Mass. Ta proga p. Kerdiejus aplankė ir „Tėvynės" redakciją. Maloniai pasikalbėta SLA. ir kitais musų viešojo gyvenimo reikalais.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA.

Gražiai besidarbuojantis lietuviškų radio programų rengėjas, SLA. narys, p. V. Matusevičius atsilankęs „Tėvynės" redakcijon paaiškino, kad jis ruošiasi prie didesnio darbo. Iki šiol jo pastangomis palaikoma nuolatinė lietuvių radio valanda, kuri yra užregistruota Washington, D. C., suteikė daug smagumo šios apylinkės lietuviams. Rugsėjo 29 d. programas sekantis: dainuos dainininkė Zosė Vitaitienė, gros Berenio radio orkestras, skambins pianu p-lė Stella Masiulytė, generalis anaunseris pats p. Matusevičius. Programas bus duodamas kaip paprastai iš WMBQ stoties, nuo 8-tos iki 8:50 val. vakare.

Kadangi augščiau minėta radio stotis yra netaip galinga ir iš jos oru leidžiamus programus tegalima girdėti tik apie už 60 mylių nuo New Yorko, tad p. Matusevičius deda pastangų pereiti į vieną iš galingiausių New Yorko stočių, kad visos Amerikos lietuviai galėtų šios Lietuvių Radio Valandos programus girdėti. Yra galimybės pereiti į didesnę ir

V. MATUSEVIČIUS,
nuolatinis Lietuvių Radio Valandos rengėjas, SLA. narys.

galingesnę stotį, tačiau reikalinga p. Matusevičiui biznierių medžiaginė parama ir taipgi bent iš karto nemokamas prisidėjimas prie programų suruošimo visų vietos lietuviškų talentų: dainininkių, dainininkų ir muzikų. Kurie tokiam gražiam p. Matusevičiaus pasirįžimui užjaučiate ir galite bent kuo prisidėti pereit į didesnę ir galingesnę stotį, prašomi tuo reikalu rašyti p. Matusevičiui sekamu adresu: WMBQ Station, 95 Leonard St., Brooklyn, N. Y., Lithuanian Program.

NAUJOS PLOKŠTELĖS.

Šiomis dienomis lankėsi New Yorke komp. ir muzikas p. V. N. Nickus iš Amsterdam, N. Y., kuris įdainavo į plokšteles (rekordus) šiuos dalykus: „Šarkis galijotas", „Skudutis", „Vargonininkas" ir „Atbulinis". Žodžius parašė ir lietuviškais motyvais muziką šiems kuriniams sukomponavo pats p. Mickus, kuris iš seniau yra pasižymėjęs instrumentacijos komponavimu ir taip pat rašymu kompozicijų dainoms ir muzikaliams instrumentams. Tai kuklus, nesigarsinantis žmogus, o vienok gabus muzikas ir kompozitorius, kuris lietuviams veik visai nežinomas. Jis ir įvairių eilių nemaža yra parašęs.

Dažnai talentingi ir pasišventę rimtam darbe žmonės yra visuomenei nežinomi vien delto, kad jie nemoka su didelius fasonu savo darbų ir savęs garsinti. Vienu tokių kuklių muzikos srity darbuotojų yra ir p. Mickus.

Dainininkė.

LIETUVIŠKAS RADIO PROGRAMAS.

F. Stankuno pastangomis palaikomas lietuviškas radio programas iš WEVD stoties, šį penktadienį, rugsėjo 30 d., bus įdomus. Programe dalyvauja pats p. Stankunas, p-lė Česnavičiutė, S. Kažemekas ir kiti. Dainuos solo, duetus ir trio. Jurgis Darginskas — pianistas. Kiekvieną penktadienį iš minimos WEVD—1300 kilociklų stoties lietuviškas programas prasideda 10:30 val. vakare. Verta kiekvienam šio įdomaus programo pasiklausyti.

MIRĖ INŽINIERIUS V. DAUKANTAS.

Woodside, L. I. N. Y. — Rugsėjo 20 d. čia pasimirė inžinierius Vladas Daukantas, kuris dirbo New Yorko miesto Sanitation Departamente, kaipo inžinierius-braižytojas ir savų laiku nemaža darbavosi tarpe Brooklyn'o lietuvių, ypač meno sryty. Velionis dideliame nuliudime paliko žmoną ir tris dukreles. Palaidotas rugs. 22 d., Flushing kapinėse.

SLA. 126 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

SLA. 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalių 7 d., 8 val. vakare, SLA. raštinėje, 307 W. 30-th St., New York City. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokestis, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus iš braukti iš organizacijos. Turime ir kitų reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus, drauges ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

M. Draugeliutė,
SLA. 126 kp. sekr.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

MANCHESTER, CONN. — SLA. 207 kuopa rengia draugišką-šeimyniską vakarienę 8 d. spalių, Lietuvių Liuosybės Name, 7-tą val. vakare. Tikietų kaina suaugusiems 75c., vaikams 25c. Kviečiam vietos ir apylinkės lietuvius dalyvauti šiame parengime. Tikietus galima gauti pas visus 207 kuopos narius — Rengimo Komisija.

—o—

NEW HAVEN, CONN. — SLA. 374 jaunuolių kuopa rengia rudeninį šokių vakarą šeštadieny, spalių 1 d., Lietuvių Salėje, 243 N. Front St. Iš kitų miestų jaunimą, kaip ir vietinius, nuoširdžiai kviečiame dalyvauti. Bilietų reikalu kreipkitės pas šokių rengimo pirmininkę Selmą Masilunas, 102 Church St., Hamden, Conn., ar pas komiteto narius: B. Ivan Gaisunas, Elena Masiulis, Edith Pilvelis, Algirdas Alksninis.

—o—

RICHMOND HILL., L. I. — S. L. A. 372 jaunuolių kuopa rengia įvairiu programu vakarą sekmadieny, spalių 23 d., Lietuvių Piliečių Kliubo salėje, 80 Union Ave., Brooklyn, N. Y., pradžia 4 val. po pietų. Bus suvaidinta komedija „Kelinės", koncertas ir balius. Nuoširdžiai prašomi vietiniai ir apylinkės kolonijų lietuviai jaunuoliai ir senesnieji atsilankyti į šį jaunuolių parengimą.

—o—

KENOSHA, WIS. — SLA. 212 kuopa rengia šeimyniską vakarą penktadieny, spalių 7 d., German American salėje, 1716 — 52-nd St., pradžia 7-tą val. vakare. Įžanga 10c. asmeniui ir bilietas geras del šokių ir išlaimėjimui bent vienos iš trijų brangių dovanų. Prašomi visi vietos ir apylinkės lietuviai skaitlingai atsilankyti į šį įdomų parengimą.

Kuopu Susirinkimai

Sebastopol, Pa. SLA. 203 kp. bertaininis susirinkimas įvyks 2 d. spalio, 2 val. po pietų, paprastoj vietoj. Visi nariai malonėkite pributi ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Taipgi turime ir kitų svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 203 kuopos.

Ona Galinskienė — sekr.

Collinwood, Ohio. SLA. 362 kp. kp. trečias bertaininis susirinkimas įvyks spalio 5 d., 7:30 val. vakare, Slavų svetainėje, 15810 Holmes Ave. Visi nariai bukite, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Neužmirškite užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 362 kuopos.

A. Dubauskas — org

Jamaica Plain, Mass. SLA. 365 kuopos susirinkimas įvyks spalio 5 dieną, 8 val. vakare, 30 Robeson Street. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis. Taipgi turime ir kitų svarbių reikalų aptarimui.

Mildred Koral — sekr.

Tacoma, Wash. SLA. 189 kuopos susirinkimas įvyks spalio 9 d., 2 valandą po pietų, pas Antaną Noksas, 4007 So. K. St. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokestis. Yra ir kitų reikalų aptarimui.

Aug. Atkočaitis — sekr.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 35 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 2 d., paprastu laiku, B. Poteliuno svetainėj, 53 Bank St. Visi nariai ir narės, malonėkite pributi ir užsimokėti savo duokles. Neužmirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 35 kuopos.

Jonas Andriušis — sekr.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 2 d. spalio, 12:30 val. po pietų, svetainėj 325 E. Market St. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti ir užsimokėti užvilktas mokestis.

S. Pileckas — sekr.

Shenandoah, Pa. SLA. 303 kuopos susirinkimas įvyks 2 dieną spalių, 2 val. po pietų, Sweet'o salėje, kampas Main ir Lloyd gatvių. Visi nariai privalo atsilankyti ir užsimokėti savo duokles. Taipgi randasi ir kitų svarbių reikalų aptarimui. Nepamirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 303 kuopos.

V. V. Vaišnoras — sekr.

Paieškojimai

Klimašauskas Juozas, kilęs iš Likėnų kaimo, Truskavos parapijos, Amerikon atvykęs gana senai; savo laiku gyvenęs Worcester, Mass., o dabar apie jį giminės nieko nežino.

Godlevskiai ar Gadliauskai, Napoleono ir Antaninos Kurenkaitės Godlevskių sunus, kilę iš Rankelių kaimo, Šidlavos valsč., turėję seserį Teodorą. Paieško giminaitė Viktorija Zenkienė, iš Vilniaus.

Gitmoras Gatamoras, Gittemore Pranas, gyvenęs Bostone, miręs karo lauke. Jo gimimo vieta pažymėta „Madiagi, Russia". Gali buti Nedžingė, Medingėnai, Madeikiai ar tam panaši vieta. Velionies giminės arba pažįstami prašomi atsiliepti.

Pupinis Aleksandras, kilęs iš Diržų k., Žeimelio v., Šiaulių apskr. Amerikon atvykęs 1913 m., iki 1922 m. gyvenęs Riverside, N. J.

Zagorskis Julius, Karoliaus s., kilęs iš Latoniškių k., Vidžių v.

Muraškienė-Mikuliavičiutė Ona, Igno ir Marijonos duktė, gyvenusi Binghamton, N. Y. ir Nanticoke, Pa. pas C. Petrovą ir S. Korycką.

Dsižas Juozas, gimęs 1888 m. Rimdžiunų k., Pašvitinio v., Šiaulių apskr., iki 1926 m. gyvenęs Tacoma, Wash.

Petraška Antanas, kilęs iš Anykščių v., Utenos apskr., Amerikon atvykęs 1915 m. ir gyvenęs 266 Front St., Brooklyn, N. Y.

Jovarauskas Jurgis, kilęs iš Naukaimio k., Raudonės v., Raseinių apskr., iki 1907 m. gyvenęs „Chulco" ar „Scelco Cimboli" mieste.

Rapalis Stasys, Amerikon atvykęs 1909 m. iš Palangos miestelio ir apsigyvenęs Mt. Carmel, Pa.

Berent Heinrich, kilęs iš Žeimelio m., Šiaulių apskr.

Gurskis Povylas, Amerikon atvykęs 1913 m. ir gyvenęs Hay Cock Run, Pa.

Karsokas Kazys, savo laiku gyvenęs Waterbury, Conn., dabar neva gyvenąs Brooklyn, N. Y. Prašoma skubiai atsiliepti. Reikalas yra rimtas ir svarbus.

Žemaitis Petras, Juozo ir Uršulės sūnus, kilęs iš Kaušių kaimo, Vilkaviškio valsč., amžiaus apie 70 metų.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji prašomi atsiliepti į

Consulate General of Lithuania,
15 Park Row, New York, N. Y.

—„Tėvynėje" telpa naujausios žinios iš Lietuvos ir viso pasaulio.

— Užrašykite „Tėvynę" savo giminėms Lietuvoje.

—Visi SLA. nariai biznieriai garsinkitės „Tėvynėje".

Tel. Newtown 4464
ANT. J. VALANTIEJUS.
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Į LIETUVĄ
per BREMENĄ
greičiausiais jurų laivais
BREMEN
EUROPA
Puikus geležinkeliu susisiekimas iš BREMERHAVEN į LIETUVĄ.
Del informacijų kreipkitės:
57 BROADWAY, NEW YORK
NORTH GERMAN
LLOYD

Lietuvos Bondsų
Savininkai gaus augščiausią marketo kainą pinigais. Del informacijų rašykite Dept. 2.
Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgo
TRUMPAS KELIAS Į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ
„Baltasis Švedų Laivynas"
Išplaukimai iš New Yorko:
M.L. „Kungsholm" Spalių 13
M.L. „Gripsholm" Lapkr. 3
S.S. „Drottningholm" Gruod. 2
M.L. „Gripsholm" Gruodžio 8
Informacijos apie laivakortes ir kelionę gaunamos veltui, pas musų agentus ar bent kurioj musų raštinėj.
Swedish American Line,
21 State St., New York, N.Y.
10 State St., Boston, Mass.
181 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

DĖMESIO!
Pirmas Atsitikimas Istorijoj!
TIESIAI Į KLAIPĖDĄ PO AMERIKOS VĖLIAVA BE JOKIO PERSĖDIMO.
Nėra kito tiesaus susisiekimo su KLAIPĖDA, kaip tik AMERICAN SCANTIC LINIJOS moderniškais vienos klasės laivais, kuriuose keleiviui sudaromas įspudis jaustis, kaip namie. Trečios klasės nėra. Visi kambariai erdvus, su langais. Kiekvienas kambarys turi atskirą moderniską maudynę.
Šiems Metams Paskirti Sekanti Išplaukimai:
LAIVAS „SCANMAIL" SPALIŲ (OCTOBER) 5 D.
LAIVAS „SCANYORK" LAPKRIČIO (NOV.) 5 D.
Imant dėmėsin TIESIOGINĮ SUSISIEKIMĄ ir visus kelionėje patogumus—laivakorčių kainos labai žemos.
INFORMACIJŲ IR LAIVAKORČIŲ REIKALAIS TUOJ KREIPKITĖS PRIE SAVO AGENTO, ARBA TIESIOG Į
AMERICAN SCANTIC LINE
5 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
JUOZAS SMITRUS,
Lietuvių Skyriaus Vedėjas.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE"

Reumatizmas Sausgėlė
Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.
CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05.
Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.
JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

TĖMYKITE!
Didelis 548 Puslapių Paveiksluotas Veikalas Antgalvių
SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJ
ISTORIJA
TAI yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santikiai išeivijos. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija. Pasiskubinkit.
Kaina ---------- $1.50
Drutame Apdare $2.00
Reikalaudami, Kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją Šiuo Adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th Street,
NEW YORK, N. Y.

MUZIKA MUZIKA ŽMOGAU IŠGIRSKI...
MARGUTIS
Vienintėlis lietuvių muzikos ir dainų žurnalas su gaidoms išeina du kartu į mėnesį skiriamas liaudžiai. Tiems, kurie moka skambinti pianą, Margutis yra prieinamiausias su savo lengvo stiliaus muzika. Tinka mažiems ir dideliems. Kaina tik $2.00 į metus.
Adresas: **MARGUTIS, 2437 West 69-th St., Chicago Ill.**
Red. Leidėjas: Komp. A. P. Vanagaitis.
MARGUTIS DIENŽODIS — NAUJANYBĖ!
Chicagoje Margutis duoda radio programas kas vakarą iš stoties WHFC ir WKBI (1420 kyl.) 10 valandą. Tą programą girdi Chicagos ir apylinkės lietuviai. Margutis patiekia vėliausias žinias iš viso pasaulio ir iš Lietuvos. Sekmadieniais tas pats programas buna 2:30 val. po pietų. Tai yra moderniškas dienraštis, kokio dar niekas neturi. Jis aptar nauja apie 150,000 lietuvių!

MOKYKLŲ VADOVĖLIAI
LIETUVOS LAIDA — GAUNAMI DABAR!

A. B. C. Pradžiamokslis (J. Damijonaičio)	35c.
Vaikų Darželis (Dalis I)	60c.
Liet. Kalbos Gramatika (J. Damijonaičio)	75c.
Liet. Kalbos Gramatika (Rygiškių Jono)	75c.
Sakalėlis (spalvuotas) (Dalis I. Esmaičio)	50c.
Sakalėlis (Dalis II. Pradžios mokyklai)	50c.
Sakalėlis (Dalis III.)	$1.00
Sakalėlis (Dalis IV.)	$1.50
Krašto Mokslo Vadovėlis (Istorijos Pradž.)	50c.
Aritmetikos Uždavinynas (Pr. Mašioto)	75c.
Liet. Literaturos Vadovėlis	$1.00
Buhalterijos Kursas	80c.
Plokštumo Trigonometrija	$1.00
Visuotinoji Istorija	$1.50
Drambliukštis (paveikslų knyga vaikams)	$2.00
Naujoji Istorija	$1.50
Liet. Geografija (Klimo)	$1.25
Geometrijos Uždavinys	$1.30
Virėja (Vadovėlis valgių gamybai)	$2.00

Mokyklėms duodama nuolaida.
Su užsakymais kreipkitės:
VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.